

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésszövetség.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Égész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 14. szám.

1934. április 8.

A védett birtokosoknak csak a fele teft elegendő kötelezettségeinek

**88.000 védett birtok van — 3200 védett birtokos már elvesz-
tette a védettséget — Nagyon sok per van folyamatban
a védettség megszűntelése végett**

Amikor a mezőgazdasági birtokok védelméről szóló kormányrendelet megjelent, megkönnyebbülten lélegzett fel az eladósodott gazdatársadalom, mert sürgős és nyomasztó adósságok, a súlyos kamatterhek réme egyszerre eltűnt a közvetlen láthatárról. Csak később, amikor a rendelet gyakorlati alkalmazására, vagy pontosabban mondva a rendeletben meghatározott kamatok és törlesztések fizetésére került a sor, akkor vette észre a gazdatársadalom, hogy bármilyen nagy megkönnyebbülést jelentett is a rendelet, még a csökkentett terhek is tulságosan súlyosak ahhoz, hogy a magyar gazdák — a mezőgazdasági termékeknek mai ára mellett — ezeket a terheket viselni tudják.

A nyilvántartások szerint 88.000 birtokos vette igénybe a rendeletben nyújtott védelmet, de sajnos, arról is felvilágosítást nyújt a statisztika, hogy a 88.000 védett gazda közül csak a fele, valamivel kevesebb mint 44.000, volt képes eleget tenni a rendeletben meghatározott kötelezettségeknek. A hitelezőknek természetesen első dolguk az volt, hogy azok ellen, aki a rendeletben megszabott kötelezettségüknek eleget tenni nem tudtak, a védettség megszüntetése iránt pert tegyenek folyamatba és ma az a helyzet, hogy a védett gazdák közül háromezerkétszáznak a védettségét a törvényszék már jogerősen megszüntette. De még sokkal, nagyon sokkal több per van folyamatban, hiszen a hitelezők már a rendelet megjelenésekor is igen nagy ellenszenvvel fogadták a birtokok védelmét, amely megakadályozta őket abban, hogy künnlévőségeiket behajtsák. Nem is várhatunk tőlük mást, minthogy az első alkalmat megragadják, amely módot

nyujt nekik arra, hogy a gazdák védelmét megszüntessék.

Most ellenben változás készül a védett birtokok és hitelezők frontján. A tavasszal szokásos ugynevezett zöldhitelek összege körülbelül 20 millió pengő lesz. Ez az összeg fog alkalmat nyujtani a gazdáknak arra, hogy elmaradt kötelezettségeiket pótolják, hitelezőikkel megegyezzenek és így alapos remény van arra, hogy a védettség megszüntetésére benyújtott perek megszűnnek és több gazda nem fogja már elveszíteni, vagy legalább is nem olyan sokan, a védelmi rendeletben nyujtott előnyöket. A statisztika szerint a védett birtokok tarto-

zása eléri a 350 millió pengőt, ennek pedig félévi kamat és törlesztési kötelezettsége körülbelül 8,200.000 pengőre rug. Mini fentebb mondtuk, a gazdáknak alig fele tett eddig eleget a rendeletben megszabott fizetési kötelezettségeknek, tehát — hozzávetőlegesen számítva — az elmaradt fizetések összege 4,100.000 pengőt tesz ki. A gazdák és a hitelezők is ugy remélik, hogy ez a 4,100.000 pengő a zöldhitelekre szánt 20,000.000 pengőből fog kielégítést nyerni és azután megszűnhetnek majd a védettség ellen folyamatba tett perek a törvényszékeken.

Általános vélemény az, vagy talán nem is általános véleménynek, hanem



Elemi iskolások szavalókórusa Siklósodonyban

Siklósodonyban, március hó 15-én, a szabadság halhatatlan ünnepén, az elemi iskolai tanulók soraiból alakult szavalókórus adott elő szép és hatásos számokat. Képünk közepén a kórus lelkes és avatott vezetője: Kutnyánszky Géza okleveles tanító foglal helyet.

általános reménynek kell neveznünk, hogy ennek a 4,100.000 pengő hátraléknak a kifizetésével már rendes kérvégadásba kerül a dolog és többet nem lesz szükség arra, hogy a gazdák fizetési kötelezettségeiknek eredetileg más célra szánt pénzből tegyenek eleget. A kormány sikeres értékesítési politikája, a mezőgazdasági termények árában bekövetkezett javulás alaposnak tünteti fel azt a reményt, hogy az idei termés értékesítése után — ha legalább közepes terméseredményt érünk el — lehetővé válik a gazdák számára, hogy a terméseredményből fizessék az esedékes kamatokat és törlesztéseket.

Végül reá kell mutatnunk arra, hogy már akkor, amikor a gazdavédelmi rendelet megjelent, tervbeveték illetékes helyen, hogy a mezőgazdasági hitelek rendezésére egy ugyanolyan központi szervet állítanak fel, mint amilyen a kereskedelmi hiteléletben az *Országos Hitelvédő Egyesület*. Ez a *Mezőgazdasági Hitelvédő Egyesület*, sajnos, még mind a mai napig nem kezdette meg működését, pedig ugy a gazdák, mint a hitelezők érdekében állana, hogy ez az egyesület mielőbb tevékeny részt vegyen a gazdák és a hitelezők közötti differenciák elintézésében. Amint a kereskedelmi életben az *Országos Hitelvédő Egyesület* számos esetben bebizonyította, hogy nélküle sok régi, jobb sorsra érdemes kereskedelmi vállalat csődbe ment volna, éppen ugy a Mezőgazdasági Hitelvédő Egyesületnek is az volna a célja és feladata, hogy olyan esetekben, amikor a gazda nem tud teljesen eleget tenni a reá szabott kötelezettségeknél, közvetítsen a védettséget igénybevevő birtok és a hitelező érdekei között, nehogy — mint ahogy az most van — a hitelező keresettel forduljon az illetékes törvényszékhez és a birtok védettségének megszüntetését kérje.

BELPOLITIKA

A magyar bizottság elindult Rómába

A húsvéti ünnepek előtt Gömbös Gyula miniszterelnök, három gazdasági szakminiszter, valamint a római tárgyalások anyagának referensei behatárolt meg tárgyalták azt az anyagot, amelyet a magyar bizottság az olaszokkal és az osztrákokkal meginduló tárgyalások során felhasznál. Ezek a tárgyalások a római meg egyezés értelmében április 5-én kezdődnek meg és amint azt a jegyzőkönyvek meghatározták, azoknak május 15-ig be kell fejeződniük, hogy a három állam, Olaszország, Ausztria és Magyarország között már ennek az új szabályozásnak a szellemében

fejlődhessen tovább a kölcsönös gazdasági forgalom.

A magyar bizottságot Winckler István, a Külkereskedelmi Hivatal elnöke vezeti. A több referenssel kiegészített bizottság április hó 3-án este indult el útjára és előreláthatóan több hétig marad majd lent az örök városban.

A magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások

A cseh-szlovák és a magyar kormány delegációi a március hó 24—29-ike közt folytatott megbeszélések során kölcsönösen tisztázták álláspontjukat a további cseh-szlovák szén- és koksztállítások, valamint az ezek fejében kompenzációs alapon szállítandó magyar áruk ügyében. E megbeszélések során megfontolás tárgyává tették, hogy a tárgyalások keretét terjesszék ki a cseh-szlovák fa és bizonyos ipari áruk szállítására is. E tekintetben mindkét delegáció előterjesztette kívánásait s megállapodtak abban, hogy erről jelentést tesznek kormányaiknak. Miután a két kormány között megállapodás történt, hogy a húsvéti ünnepek után a kölcsönös kereskedelmi viszony egész keretéről megbeszéléseket kezdenek, ezt az alkalmat fel szándékoznak használni arra, hogy még e tárgyalások befejezése előtt a most megvitatot kérdéseket a legrövidebb időn belül előzetesen rendezzék.

A miniszterelnök üdvözlése

Miskolc város és Zemplén-megye hálás elismeréssel és köszönettel üdvözölte Gömbös Gyula miniszterelnököt sikeres római útjáért.

Régvári tavasz...

Kell-e, hogy mi egymásnak optimizmust hirdessünk, megértő magyar testvérem, amikor az anyatermesztet, a föld, a levegő, a kék ég, a ragyogó nap, a korán bimbózó rügy, a csattanó virág édes illata, fénye és felemelő érzése cirógat, bizsergetet és emel föl bennünket? Amikor az újra ifjodott határ zöldbe boruló termékenysége jóval a szokott idő előtt zsendül. Hogy ilyen is lehet, nemcsak a bolondos és bomlott idők végtelen és szakadatlan sorozata. Amikor nem ismertünk az évszakokra, mert sem a tavasz nem volt tavasz, sem a nyár nem volt nyár s tél volt

az ősz kezdete s hó nélküli sár lucok a tél. Mint az idők, amelyeket átélünk. A meddő és leverő évek, amelyek elorvasztottak minden remény rügget, ígéret bimbót s eltékoztatták a munka minden gyümölcsét. Csak a lemondás és kétségbeesés sorvasztó szele volt az egyetlen, ami nőtt és nem akart lankadni. De itt a korai tavasz. Az ígéret. A föllelegzés. A karok zsibbadásának elmulása. A gondteli ráncok elsimulása. Az új munka megindulása. Azt látod magad körül. A természet minden mozdulatában és rezzenésében. De vajjon átérzed-e, magyar földet művelő testvérem? Átérzed-e ennek magasztos és mélyseges jelentőségét? Megdobban-e rá a szived? És megdobban-e mindenki ebben a rettenetes hosszú telet élt csonka hazában, aki a magyar föld ősi erejéből s a magyar föld megmunkálásának gyümölcséből várja az újra éledést? Mert hiába van korai tavasz körülöttünk, ha szívünkben, lelkünkben, akaratunkban, főként pedig újraéledt kedvünkben is meg nem fogamzik az. Tavasz éledjen benned is, magyar testvérem, az új, hiánytalan, bizó magyar élet tavasza. Fel a fejet! Dalolj és erős légy, mert a te időd következik ismét...

Megindult az élet...

Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter húsvéti nyilatkozatában azt mondta, hogy a magyar mezőgazdaság minden vonatkozásában megindult az élet! Jobbak az árak, van vevő, az emberek hisznek — és forogni kezd a pénz. Ennek kétségtelesen megvannak a maga világgazdasági előkai. De ezeknek az adott lehetőségeknek a kihasználása két tényező által vált lehetségessé. Az egyik a magyar gazda nem csüggedő, szívós kitartása, a másik a kormánynek céltudatos munkája és tevékenysége, Most a gazdákon a sor, — hangsúlyozta a miniszter — hogy ezt a megváltozott és biztató helyzetet okosan használják fel. Biztosra veszi ennek a javulásnak a realitását. De elbizni azért nem szabad magunkat. Ne csüggedjünk, de tulságos optimizmusba se essünk. Ha esetleg — bár erre nincs most kilitás — jönnének is átmeneti zavaró momentumok, az ne csüggedjen el senkit. De ha egy-egy megokolt konjunktúra most talán ki is fog ugrani az általános javulás egyenletes vonalából, azért a gazdának nem szabad a szoliditás mai bázisáról letérni. Mert a jobb konjunktúrára csak úgy tudjuk a magunk részére biztosítani, ha a magyar gazda, aki az utóbbi években olyan kemény leckét kapott, a szoliditásnak azon a fokán tartja továbbra is üzemét, amilyen fokra az utóbbi évek bajaiban leépítette, s ezzel közelebb jutott a rennabilitás biztosításához.



40 éve a világot uraló eredeti angol THE CHAMPION és Láng kerékpárokat havi 16 és 20 pengős részletre. Kerékpáralkatrészeket nagyban gyári árban. Külső gumi 5.80, belső 1.50, pedál párja 2.50, sárvédők 1.50. Láng Jakab és fia kerékpárnagykereskedés, Budapest, József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen!

Értelemzavaró sajtó- hiba Schandl Károly husvéti vezércikkében

Lapunk 1934. évi április hó elsejei számában „Római reménysugár” címmel Schandl Károly dr. tollából megjelent vezércikkünkbe a cikkirő álláspontjával homlokegyenest ellentétes értelmű sajtóhiba csuszott be. A cikkirő ugyanis nem azt kívánta kifejezni, hogy „a legélesebben kell elleneznünk minden olyan buzaáremelő tervezetet, legyen az őrlési monopólium, vagy más amely a vámörölmalmok díjtételeinek leszállításával jár”, hanem a „legélesebben kell elleneznünk minden olyan buzaáremelő tervezetet, legyen az őrlési monopólium vagy más, amely a vámörölmalmok ezreinek lezárásával jár.”

„A revízió békés eszközökkel meg fog valósulni!”

A Kormányzó Ur nyilatkozata

Horthy Miklós Kormányzó Ur Kuickerbocker amerikai újságirónak nyilatkozatot tett.

A Kormányzó Ur nyilatkozatában elmondja, hogy az Európa békéjét zavaró kérdéseket meg lehet oldani háboru nélkül. Nincs egyetlenegy olyan kérdés sem, amelyet ne lehetne megoldani, ha a nagyhatalmak igazán latbavetnék befolyásukat. Európa újjászervezését olyan irányvonalak követésével kell végrehajtani, amelyek a nagyhatalmaknak lehetővé teszik az összefogást, hogy a békebontókat rendreutasíthassák. Az újjászervezés-

nek azonban gyökeresnek kell lennie és ki kell küszöbölnie az igazságtalanságokat. Az a helyzet, amelyben Magyarország él, tarthatatlan. Egyetlenegy művelt nemzet sem várhatja tőlünk, hogy belenyugodjunk s boldog, hogy Angliában és más államokban kezdik helyesen megítélni Magyarország helyzetét. Meg van győződve

arról, hogy a revízió békés eszközökkel meg fog valósulni. Ha az ember kabátja rosszul van begombolva, akkor először felülről végig ki kell gombolni, hogy újból helyesen gombolhassa be. Európát is ki kell gombolni s újból helyesen begombolni és akkor meg lesz a béke, amelyért Magyarországon mindenki dolgozik.

Hogyan hajtották végre 2100 hold dohánytermő terület csökkentését?

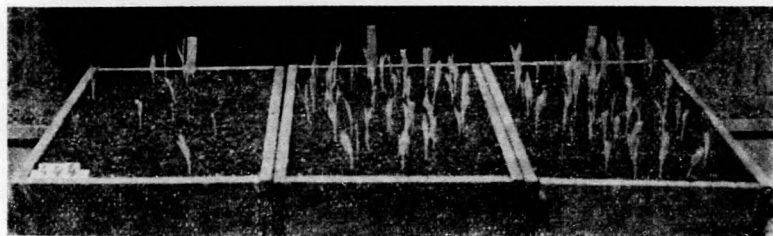
Akiktől a dohányjüvedék igazgató-sága a dohánytermelési engedélyt megvonta, azok biztosan úgy érezték, hogy valami nagy, személyes igazságtalanság történt velük, mert éppen tőlük vonták el ezt a biztos jövedelmet, ami a gazdák mai helyzetében egyáltalában nem megvetendő anyagi előnyt jelentett. A gazdák azonban nem gondolnak arra, hogy a dohány értékesítésénél ugyanolyan, sőt talán még nagyobb nehézségek merülnek fel, mint a többi mezőgazdasági termékeknél, azzal a különbséggel, hogy a dohányt az állam átveszi és azután az ő gonája, miképpen tudja értékesíteni.

Időről-időre a képviselőház ülésein is felmerül a dohányjüvedék óriási eladatlan készleteinek a kérdése, de azután mindig újra elalszik a dolog és látszólag megy minden tovább a maga útján. De a pénzügyminisztérium, mint a dohányjüvedék felettes hatósága, már régen belátta, hogy a dohánytermelést át kell szervezni, hiszen az eladhatatlan készletek évről-évre csak növekedtek és súlyos összegekkel terhelték meg az államkincstárt.

Az első terv az volt, hogy a dohánytermelő területeket százalékosan kevesbitik, minden engedélyesnek egyforma arányban csökkentik dohánytermő területét. Mikor ez a terv kivitelre került, a gazdaérdekeltségek egyhangulag felzudultak, mondván, hogy igazságtalan az, ha olyan gazdától is ugyanannyi területet vesznek el, aki éveken, talán évtizedeken keresztül kiváló minőségű dohányt termelt, mint attól a gazdától, akinek a termelése minőségileg talán sohasem érte el azt a fokot, amit a dohányjüvedék megkövetelhet.

A pénzügyminisztérium belátta a gazdák álláspontjának jogosságát és épügy, mint a földművelésügyi minisztérium a többi termelési ágánál, a dohánytermelésnél is a minőségi termelés célját tüzték ki. Nagyon helyesen abból indultak ki, hogy csak a rossz dohány eladhatatlan, a jó dohány — ha nem a belföldön, akkor a külföldön — mindig akad vevője.

Ez az elgondolás tehát változtatott a területcsökkentés módszerén. A minisztérium először úgy határozott, hogy 4200 holdon csökkenti a dohánytermelő területeket. A gazdaérdekel-



P á c o l a t l a n 1 q tengeri-vetőmagra 1 q tengeri-vetőmagra
10 deka porpác 15 deka porpác

Rosszul csirázik

a tavalyi hideg, nedves ősz miatt

a tengeri-vetőmag,

penészes lesz a csira és elpusztul

Pácoljuk vetés előtt a tengerit,

mert gyakorlati kísérletek igazolják az eredményt

ARZOPAC-, PORZOL-,

TILLANTIN - porpác

100 kilogramm tengeri-vetőmaghoz 10-15 deka értéke körülbelül 40 fillér

„AGRO” Növényvédelmi és Mezőgazdasági Rt.,
Budapest, IV., Hajó-u. 2.

ségek ezt a csökkentést tulságosan soknak tartották és sikerült keresztlüvvinnök, hogy 4200 hold helyett csak 2100 holdra vonatkozó dohánytermelési engedélyt vontak be. A csökkentés úgy történt, hogy a dohányjövődék igazgatósága elővette a dohánytermelési kimutatásokat és ezekből megállapította, hogy kik voltak azok a gazdák, akik az elmúlt hat esztendő folyamán minőségileg a leggyöngébb dohányt produkáltak, azaz olyan dohányt, amely a dohányjövődék üzleti terveinek a legkevésbé felelt meg. Ezekhez a gazdákhöz ugynevezett talajvizsgáló bizottságot küldtek ki, amely egy talajvegyészből, a gazdaérdekeltség egy megbízottjából és egy dohányjövődéki megbízottból állott. Ennek a bizottságnak az volt a feladata, hogy állapítsa meg, vajjon miért nem tudott megfelelő

termelési eredményt elérni az illető dohánytermelő. A talajvegyész megvizsgálta a dohánytermő földet, a gazdaérdekeltség és a jövődék megbízottja pedig azt állapította meg, vajjon a termelési berendezés, dohánypajta, stb. olyan-e, amely lehetővé teszi a megfelelő termelést. Ahol aztán látták, hogy a jó dohánytermelésének előfeltételei nem állnak fenn, ott a bizottság jelentése alapján a dohányjövődék megvonta a gazdától a termelési engedélyt.

A tervbevett 2100 hold csökkentése ilyen módon már megtörtént, ez azonban nem jelenti azt, hogy a dohányjövődék igazgatósága a gazdák termelési eredményeinek pontos ellenőrzését és rossz eredmény esetén a talajvizsgáló bizottság kiküldését ezalatt teljesen mellőzni fogja. Ha szükségesnek mutatkozik, illetőleg

ahol szükségesnek mutatkozik, ott ismét meg fog jelenni a talajvizsgáló bizottság, s ha azt látják majd, hogy az illető gazda földje vagy berendezése nem alkalmas jó dohánytermelésére, a dohányjövődék bevonja a termelési engedélyt. Ezek az esetek azonban — miután a nagy ellenőrzés már megtörtént — ezután már majd csak szórványosan fordulnak elő, a gazdák pedig a termelésre ezután a legnagyobb gondot fogják fordítani.

Bármennyire fájdalmas az amugy is nagy nehézségekkel küzdő gazdák részére a dohánytermelési engedély elvonása, mégis helyeselni kell a dohányjövődék intézkedését, mert nemcsak búzával vagy gyümölcsevel, hanem dohánnyal is csak akkor érhetünk el eredményt, ha olyan árut termelünk, amely a nemzetközi piacon megállja a helyét.

Pénz lehet kevés, ... sok, ... de elég ... soha sem!

A múlt században csekély összeggel, gond nélkül és jól lehetett élni, de most, amikor a földművelés és az ipar tultermelését produkál, miáltal minden szükséges áru fölöslegesen áll rendelkezésre, minden cikk mégis nagyon drága. A kávé a tengerbe öntik, a disznókat buzával etetik, kukoricával fütenek, de legtöbb embernek még a legszükségesebbre sem telik, mert nincs kereset és pénzhiány van mindenütt. A sok kongresszus, a vég nélküli konferenciák dacára hiányzik az igazi Megváltó, aki a borzalmas háború és a rettenetes béke által előidézett súlyos helyzetnek véget vessen.

A gazdasági válság most jóformán minden más témát kiszorított az érdeklődés köréből, a jövőt illetően igen nehéz kérdéseket tár az ezer bajoktól gyötört emberiség elé. Ilyen körülmények között a szokottnál is inkább kell megszerezni azokat a lehetőségeket, melyek révén a helyzet enyhítésére mód kínálkozik és bizalmat, reménységet vísz az emberek lelkebe.

Nem esoda, hogy a m. kir. osztálysorsjáték, mint a jobb jövő előidézésére alkalmas lehetőség, népszerűvé vált, ami természetesen is, mert az osztálysorsjegyek révén egyszerű alkalom kínálkozik arra, hogy a nyomasztó helyzetnek enyhítését a leghatásosabb módon megkíséreljék. Már az a körülmény, hogy meglehetősen csekély összeggel óriási összegeket lehet nyerni — a nyeremények összege több, mint 15 millió pengő évenként — alkalmas arra, hogy az emberekbe kedvet és reményt öntsön. A legkisebb nyeremény is javulást hoz és módot nyújt sürgős kötelezettségek elintézésére. De még azok is, kik két-három huzáson nem nyernek, nyereményben megerősödöttek, hitükben megerősödöttek, feltétlenül több és értékes munkát tudnak végezni, mint azok, akik az osztálysorsjáték révén kínálkozó lehetőségeket nem veszik figyelembe.

Ha tehát az osztálysorsjegyek vásárlása semmi másra nem volna alkalmas,

mint arra, hogy jóleső reménységet idézzen elő, hogy az ember hitét megszilárdítsa, a dolgozók önbizalmát fokozza, már akkor is örömmel kell azt fogadni és mindenképpen támogatni, mint a gazdasági fejlődésnek olyan eszközt, melyre szükség van és nagyon sok ember boldogulását mozdítja elő.

Köztudomásu, hogy az osztálysorsjáték feltétlenül bizalomnak örvend, állandó állami felügyelet és ellenőrzés alatt áll, több, mint 2 millió pengőt jövedelmez évente az államnak és sok munkát, keresetet nyújt rengeteg tisztviselőnek, a sajtónak, a nyomdákknak, a postának, sok vállalatnak, stb.

Azoktól pedig, akik nyernek, feltétlenül hasznuk van a kereskedőknek, iparosoknak és az egész gazdasági életnek. Ezért van régóta elterjedve majdnem minden országban. Legutóbb Franciaországban is bevezették.

Érdekes az is, hogy minden sorsjegytulajdonos úgy beszél a hatalmas nyereményekről, mintha már a zsebében volna, a jóleső reménység mindenkiiben feléled. A pénztárcában, vagy fiókban megőrzött

sorsjegy rádium módjára sugározza ki a szebb jövő és boldogság fényét. Különösen azok részére jelent a sorsjegy sokat, akik reggeltől-estig dolgoznak és munkájukkal csak annyit tudnak keresni, hogy abból a legszükségesebbre teljék.

Az osztálysorsjegyek nyújtják ma a legnagyobb reményt a váratlan szerencsére és senki sem tagadhatja, hogy bizony a reménység az emberi haladás legerősebb rugója. Hát nem szerencsétől és reménységtől függ életünk legtöbb eseménye?

Kétségtelen, hogy az osztálysorsjáték intézménye a legbecsületesebb számos spekuláció és játék között, anélkül, hogy vesztélyt rejtene magában. Az osztálysorsjáték esélyei egyformák minden résztvevőre, minden egyes sorsjegynek egyenlő az ára és mindenkinek foglalkozásra, nemre, korra, rangra, vagyonra való tekintet nélkül egyenlő a joga és nyeresési esélye. Amikor ellentétül azt hozzák fel, hogy mindezek ellenére sokan csalódnak az osztálysorsjátékban is, azt felelem, hogy a csalódás csak azokat érheti, akik a reménységet a bizonytalansággal tévesztik össze.

Ha osztálysorsjegyet vásárolunk, szenvedély nélkül játszunk, — mindig csak a viszonyainkhoz képest befektetett csekély összeggel — a játék érdekelt bennünket. Ha a huzás napján, amikor esetleg csak mások szerencséjéről értesülünk, nyugodt egykedvűséggel állapítjuk meg: a szerencse vak és véletlen, utjai és szeszélyei kiszámíthatatlanok. Mindenesetre azonban mi sem áll utjában annak, hogy a szerencse ma vagy holnap ne kopogtasson a mi ajtónkon is! De a szerencsét is keresni kell és nem szabad az alkalmat elszalasztani senkinek, mert a szerencse forgandó, akkor és odajön, amikor és ahol a gond, a baj, a szükség a legnagyobb. Hinni, bízni, remélni kell tántoríthatatlanul. Sőt azt is tartasuk szemünk előtt: pénz lehet kevés, pénz lehet sok, de elég sohasem!

Leopold Gyula.

MÉHÉSZKEDJÉK

A méhészet kenyeret ad! A méhészetből vagyonot gyűjthet. A méhészet a legjobb nyugdíj!

MÉHÉSZETI eszközökről árjegyzéket, szaklapból mutatóvány számot kívánatra ingyen küld a

„MÉH”
A Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete
Budapest, V.,
Arany János-utca 1. szám.



Mézet, viaszot a legmagasabb napi áron állandóan vásárolunk.

GAZDAÉRDEK

E sorok írójához bizalmas kérdést intézett egy védett kisbirtokos, akinek ingatlana a kataszteri tiszta jóvedelem negyvenszeres szorzatán felül van megterhelve, akinek tehát igénye van arra, hogy a gazdaadósságok rendezéséről intézkedő kormányrendelet alapján csak kedvezményes fizetéseket teljesítsen, ha ezt a szándékát a közfelügyelet gyakorlásával megbízott helyi bizottságnak és hitelezőinek szabályszerűen bejelenti. Azt írta ez a védett kisbirtokos, hogy őt „illetékes helyen” lebeszélték erről! Azt mondták neki, ne próbálja bejelenteni a helyi bizottságnál, hogy ezzel a kedvezményes fizetésre szóló jogosultságával élni kíván, mert akkor elveszti birtoka felett a szabad rendelkezési jogát, előírják neki, mit termeljen, hogyan gazdálkodjék, ellenőrzik, miből mennyije termett és mire költi a pénzét. Még jó, hogy ez a kisbirtokos nem adott feltétlen hitelt annak az „illetékes hely”-nek, amely neki ezt a sült valótlanágoktól hemzsegő „felvilágosítást” adta és tovább kérdezősködött. De vajjon hányan vannak, akik elhitték ennek az „illetékes hely”-nek azt, amivel félrevezette őket és nem jelentkeztek a közfelügyeletet gyakorló bizottságnál, aminek következtében, ha tiz holdon aluli birtokosok, esetleg elvesztették azt a lehetőséget, hogy adósságuk egy részétől örökre megszabaduljanak! Sajnos, ezeken már alig lehet segíteni! Ismételtlen meg kell azonban állapítanunk, hogy a kisbirtokosok közt még mindig vannak, akik inkább hisznek az iratlan pletykának, mint az írott törvénynek!

Ugyancsak a védelemmel kapcsolatban egy másik elszomorító jelenséget kell szövé tennünk. Egy nagy

község gazdái ismeretlen és lelkiismeretlen tanácsadók felbujtására azt határozták, hogy bár védetté nyilvánították birtokaikat, ők egy hitelezőnek sem fizetnek egy fillért sem, hanem várják az új rendeletet, amely jobb lesz a mainál! Szeretnők, ha az illetők közül legalább egy olvasná ezeket a sorokat és felvilágosítaná félrevezetett társait, hogy ezzel a határozatukkal önmaguk alatt vágják a fát! Az, aki nem tesz eleget a védelem következtében lecsökkentett fizetési kötelezettségeknek, elveszti a védelem és kiteszi magát annak, hogy elveszti birtokát is! Az állam és társadalom áldozatokat hozott, hogy a gazdák lába alól ki ne csusz-

szék a föld, ezekkel az áldozatokkal azonban csak azokon tud segíteni, akik nem szállanak szembe dacosan a törvényes rendelkezésekkel. Késő bánat ezen a megokolatlan és káros dacoskodáson nem fog segíteni és bizonyos, hogy mikor ezután megszólal a dob a gazdák portája előtt, hiába fogják keresni a felelőtlen tanácsadót, aki erre az elhatározásra rábirta őket! A gazdavédelem — és ezt jól jegyezze meg mindenki — csak azokra terjed ki, akik fizetési hajlandóságot tanúsítanak. Akik nem törődnek a saját dolgaikkal, azok nem állam, sem társadalom nem segíthet!

v. gy.

Közel ezer község fertőzött a trachomától

Tipikus falusi betegség a trachoma. Veszedelmes szembetegség, de a falu és tanyák világában nem sokat törődnek vele. Ha valaki beleesik, legfeljebb azt mondja, hogy fáj egy kicsit a szemem, majd elmulik. Nem veszik komolyan, pedig alattomos kötőhártyabetegség, amely a szem szaruhártyáján sokszor szövödményeket, gennyedést okoz, sok esetben megrontja a látást, sőt kioltja a szemek világát és vaktságot hárt a szerencsétlenre.

Most, az enyhe, tavaszi időjárás alatt, ez a betegség is megszorodott. Különösen az alföldi tanyavilágban, Szeged körül pusztít. Terjedését a rossz utak, a közlekedés és az orvos hiánya nagyban elősegítik. Amint egy híres orvosprofesszorunk mondotta, különösen ott harapódik el leginkább, ahol a kiépítetlen utak és a rossz vasúti összeköttetés miatt a beteg nem tud orvoshoz jutni.

De népünk is hibás sokszor, — mondjuk csak meg az igazat — mert úgy gondolkodik, hogy egy kis szemfájásért nem érdemes bemenni orvoshoz a városba. Kár fárastani a jószágot az irdatlan utakon.

Mi történik tehát? Terjed a betegség tanyáról-tanyára. A beteg akaratlanul is megdörzsöli a szemét, a gennyedés átragad kezére és szomszédait, gyermekeit kézfogással észrevétlenül is megfertőzi. Ugy hogy lassanként az egész környék lakossága beleesik ebbe a komoly betegségbe, amelyet egész joggal a legveszedelmesebb népbetegségnek mondhatunk.

Hogy annak a híres szemorvosnak mennyire igaza van, mi sem bizonyítja jobban, mint a statisztika, amely szerint 1932-ben 908 magyar községben és tanyában 23.891 volt a trachomások száma. Megoszlás szerint a Dunántúlon 409, az Alföldön 306,



Klórbariummal szemben holdankint legfeljebb 3 q répa árának megfelelő többköltséget okoz az arzén-permetezés.

Klórbariummal szemben legalább 15 q terméstöbbletet biztosít az arzén-permetezés.

Miért? Mert a leggyengébb répánál is perzselési veszély nélkül bármilyen erős ARZOLA-pép, DARSIN-pép, vagy ARESIN-oidatot lehet használni.

Répa-barkó ellen:

**Arzola-pép
Darsin-pép
vagy Aresin**

Részletes tájékoztatót díjmentesen küld és kedvező árajánlattal szolgál:

»AGRO«

Növényvédelmi és Mezőgazdasági Rt.
Bpest, IV., Hajó-u. 2.

Borsod és a szomszédos vármegyékben 181 községben fordult elő. Igazi főfészke azonban a tanyavilág, ahol a szétszórtság és a nagy távolságok miatt lehetetlen elvégezni a felvilágosító munkát.

Ezek a megdöbbentő számadatok kötelességszerűen előírják nekünk, hogy a *Vasárnap* útján is felhívjuk az illetékes körök figyelmét e népbetegségre, amely ott támadja meg a fejlődő gyermeket, vagy felnőttest, ahol a legveszedelmesebb: a szemén. És a fertőzött beteg eleinte csak küzd a látással, később a gennyesedés kifejlődésével egyszerűen megvakul. A szülők tudomásul veszik, elkönnyvelik a betegséget, pedig a trachomások nagy száma már *nemzeti teherként* is jelent, mert legnagyobb részük munkaképtelen, amit súlyosbít a megvakultak száma.

E sorokat azért is írjuk, hogy most a tavaszi időben teljes erővel fel kell venni a küzdelmet ellene, mert egyre jobban pusztítja a vidék egészséges emberanyagát. A nemzet érdeke az egészséges ember. Jól tudjuk, hogy a *trachoma elleni küzdelem is pénzkérdés*. Pénz, sok pénz kell ide, de megéri az áldozatot, mert a magyar falu és a tanya serdülő gyermekeiről van szó. Nagyon fontosnak tartjuk a nép felvilágosítását is, *faluszövetségi és népművelési előadások keretében*, ahol a fokozottabb tisztaság érzetét nevelik az emberekben. Mert nagyon sok függ a tisztálkodástól.

A trachoma elleni küzdelmet azonban *országossá építsük ki*, mert egymásután rohamozza meg az elszigetelt tanyai portákat. Csak egy segít, — addig, míg törvénnyel rendezik a kérdést — amit a pécsi egyetem orvosi

kara tett, hogy *pár lelkes és fajtáját szerető szemorvos rászánja magát és végigkocsizza a tanyai központokat, hogy megvizsgálja, gyógyítsa a betegeket, akiknek részére kórházakat kell berendezni, mert megfedezni és csökkenteni ezt a súlyos betegséget az állam elsődendő érdeke*.

Amilyen a virág, olyan a gyümölcs. Férges virágból férges gyümölcs lesz. Az ifjuság a nemzet fáján a virág. És ha férges lesz, annak a kárát a nemzet látja. Ennek a megcsontított nemzetnek pedig erőstekintetű gyermekekre van szüksége, hogy bátran szembenézhessünk a jövővel. Sürgősen cselekedjenek tehát, mert *évente pár ezer magyar gyermek szemét örökre lefogja és észrevétlenül kioltja ez az alattomos betegség*.

SEKERES LÁSZLÓ

Ki helyesli az irányított gazdálkodás tervét? A VASÁRNAP második pályázatának eredménye

(3-ik, befejező közlemény.)

A pályázat ötödik és egyszersmind utolsó kérdése így hangzott:

Hogy képzelel el az irányított gazdálkodás megvalósítását?

A pályázók legnagyobb része erőlyesen állást foglal egy új szerv létesítése ellen és a meglévő *szövetkezetekre (OKH, Futura, Hangya)* bízna egy a termelés irányításának, mint a termények központi értékesítésének munkáját. (Farkas Kálmán, Varga Miklós, Börsök Bálint, Fülöp Imre, Takó József, Jeney Vince, Papp Imre, Vörös Vince, Paulovits István.)

Mások a termelés irányítását az *Országos Mezőgazdasági Kamarával* és tagozataival: az öt vidéki kamarával és a községi mezőgazdasági bizottságokkal végeztetnék. (Károlyi Gyula, Korcsolán György, Sziij Bálint, ifj. Csörgei István, Fülöp Imre, Rab János, Reisinger Oszkár, Fodor József, Kozári István.) Több hive van a *Faluszövetségnek* is, sőt akadnak olyanok, akik a mezőgazdasági kamarákat és a Faluszövetséget közösen bízják meg a nagyfontosságú feladattal. (Varga Sándor, Nagyistók József, Szakál József, Takács Rezső, Szabó Lajos.)

Az *OMGE-re*, a *vármegyei gazdasági egyesületekre*, a *járásai gazdasági felügyelőségekre* és az *Alföldi Zöldmezőszövetségre* is gondoltak néhányan az irányítás munkájánál. (Károlyi Gyula, Korcsolán György, Farkas Kálmán, Róka Gyula.)

Végül páran új, ma még meg nem lévő szervezetet létesítenének erre a célra. *Molnár Mihály* szerint az irányítást „szakemberekből álló központ-

nak” kellene végeznie; *Albusz Lajos* az irányítást és értékesítést *gazdatisztekre* és *kereskedőkre* bízna, *álami felügyelet* mellett; *Csiszár Andor* azt ajánlja, hogy *járásonként* létesítsenek *körzeteket* és minden körzetben egy 50—100 holdas, kellő szaktudással rendelkező *kisgazdánál* állítsák be az irányított gazdálkodást, a talajnak és éghajlatnak megfelelő növényekből; ez volna az irányított gazdálkodás mintája, amely, ha aztán beválik, a többi gazda megy utána; *parancsra* azonban — azért se! *Állami felügyelet* alatt álló *gazdatitkárokat* állítana a termelés irányításának *szolgálatába Tankó János és Kelemen László*. A község gazdái közül választott *bizottságra* bízna ezt a feladatot *Károlyi Gyula*. A *kényszertársulás* szükségességét hangsúlyozza *Sziij Bálint*. Állandósítsa az állam az adónak terményekben való lerovását és a *vetőmagot* adja az állam; ezen a révén *érvényesítheti* a minőségi szempontokat és *megoldhatja* a központi értékesítést (*Molnár Ferenc*); a termelő *mennyiségek szétosztását* egy-egy községen belül *bizalmi férfiak végezzék (Jakabfy Imre)*. Az irányító központ álljon a földművelésügyi kormány, a külkereskedelmi hivatal és a mezőgazdasági kamarák *megbízottai*ból; *községenként* pedig *szervezzenek* egy-egy helyi *irányító bizottságot* az érdekelt értelmes gazdákból (*B. Horváth Gyula*). Olyan *gazdaérdekvédelmi szerv* töltse be a termelés irányításának *hivatását*, melynek le, egészen a legapróbb faluig érintkezése van a *gazdatársadalommal (Horváth Kálmán)*; irányítsák a termelést a *mezőgazdasági szakiskolák tanárai*, az *aranykalászos gazdák* bevonásával

(*Fodor József*); végül kísérleti telepek felállítását, *gazdasági előadások* tartását és *erőteltjes propaganda* kifejlesztését tartják *szükségesnek: Szakál József és Nagyistók József*.

Tizenegy jutalom

A pályamunkák ismertetésének végére érve, még egy pár észrevételt óhajtunk tenni. A beküldött dolgozatok között csupán egy-kettő akadt olyan, amelyik nem ütötte meg a mértéket, mert beküldőjük néhány át nem gondolt, odavetett sorral kívánt választ adni az öt súlyos kérdésre. A *tulnyomó többség* azonban érezte a probléma jelentőségét és ennek megfelelően *jól megfontolt, elmélyedésre valló mondatokban fejtette ki álláspontját*. A pályázatnak az volt a célja, hogy egyrészt az érdeklődés homlokterébe állítsa napjainknak ezt a rendkívüli fontosságú mezőgazdasági célkitűzést, másrészt a *falusi nép szempontjából* világítsa meg. *Megelegedéssel* állapítjuk meg, hogy a pályázat mindkét célját elérte és *hasznos utmutatásokkal* szolgált mindazokra a gyakorlati követelményekre nézve, amelyeket az irányított gazdálkodás megvalósítása esetén *el kellőzni* nem lehet.

A pályázat *sikerében minden egyes résztvevő osztozik*, hiszen az egyes kérdésekkel szemben elfoglalt álláspont kialakításában nemcsak egyetlen, hanem *valamennyi dolgozat* részes. *Tehát minden egyes pályázó számot tarthat elismerésre, dicséretre és köszönetre*.

Mint már mondtuk, a *dolgozatok tulnyomó többségét* elfogadhatónak

ítéltük. Mi következik ebből? Az, hogy az elfogadható pályamunkák közül a *jobbakat* kiválasztani könnyű, de a *jobbak* közül a *legjobbakat* megjelölni: lehetetlen feladat. Nem is vállalkozunk rá. Akkor járunk el az igazság szellemében, ha a *jobbaknak* talált dolgozatokat kivétel nélkül és egyforma jutalomra ajánljuk. Ime a névsor az *ábécé sorrendjében* azok közül, akik az irányított gazdálkodás mellett törtek lándzsát:

Börcsök Bálint (*Makó*),
Ifj. Csörgei István (*Mány*),
Fodor József (*Visznek*),
Jeny Vince (*Celldömök*),
Nagyistók József (*Csongrád*),
Rab János (*Bakonya*),
Szakál József (*Kerca*),
Sziij Bálint (*Nagyigmánd*),
Takács Rezső (*Bogyoszló*),
Vörös Vince (*Kisbicsérd*).

Végül jutalomra ajánljuk az irányított gazdálkodás ellen állást foglalkó kicsiny sorából:

Bálint Jánost (*Érsekcsanád*),
akinek kemény mondataiban a tiszta meggyőződés ereje izzik.

A második pályázat jutalmát: egy-egy nagyértékű mezőgazdasági szakkönyvet rövidesen eljuttatjuk a nyertesek címére.

Ki gyűjti a legtöbb mesét? A VASÁRNAP ötödik pályázata

Az elbeszélő költészet és a próza-irodalom őse kétségkívül a *mese*. A mese gyökere az emberiség hajnalvirradatában, a törzsi élet kezdetleges társadalmában, vagy még azon túl fogódik.

Alapja föltétlen a *lira*. Csak míg a *lírai dalnál* a külső történet az alkalom az érzelme kifejezésére, addig a *mesénél* megfordítva, az érzelme megnyilvánulása az ut a külső „történet” megalkotására.

Ennélfogva minden legkezdetlegesebb vagy legfantasztikusabb mesében is benne az igazság s így az ősvallás magva is. A mese története mindig csak külső jelkép. Lényege, értelme, szerkezete, célzata a legnagyobb igazságok szerint igazodik. A mese az őspéldabeszéd, az ősevangélium. A *legmagasabb törvény*, az a keret, amire a mese csodálatos és ezerszínű szövete ki van feszítve. Nem olvasható senki olyan mesét, hol a bűnös megbüntetlen, a jó jutalmazatlan maradt volna.

Régi népek Krisztus előtti évezredekben és évszázadokban már nagy és csodálatos mesekulturát fejlesztettek ki. A mesei elem megtalálható *Zarathusztra*, Kelet nagy Profétájának, (élt Krisztus előtt háromezer évvel), szent könyvétől: a *Zend Avestától* kezdve a világ minden vallásában és irott irodalmában egészen Mohamed bibliájáig, a *Koránig*.

A meseköltészet, mint tudatos és kész irodalmi műfaj pálmás, Napkelet földjéről, rejtelmes Indiából indult világhódító útjára. Végigvonult az egész Ázsián, benyomult Kinába és Japánba, elkerült kékegü Perzsiába, ahonnan a művelt és művészelkű arabok végighurcolták Afrika tam-tam-zengő földjére és végül elérkezett Európába is. Az arab műveltség elterjesztette a világ minden pontján. És csodavirágot hajtott a mese a Föld minden népénél, a Föld minden országán.

A *Hitopadés*a és a *Pancsatantra* (Indiai mesegyűjtemények) elsősorban maguknál az araboknál terem-

tette meg a világ legpompásabb, legkáprázatosabb mesegarmadáját, melyhez hasonló a földkerekségén nincs: az *Ezeregy éjszakát*. Az *Ezeregy éjszaka* hatalmas mesegyűjteménye mindmáig nemcsak az arab nemzeti irodalom, de egyuttal a világirodalom legnagyobb remekműve.

Minden mese az illető nép sajátos lelkének, vágyának, fantáziájának, képzelőerejének, erkölcsi életének maradéktalan föltárója, szivnyitó kulcsa. *A magyar mese az a csodálatos tó, miben a magyar lélek nézi örök arcát.*

Ismerd meg magad! — szól a bölcs, — hogy tökéletes lehess. Nekünk sokat mulasztó, bukdós magyaroknak meg kell ismernünk magunkat, hogy a megismert igazságok szerint, a megismert hibák és értékek figyelembevételével bölcsen vethessük a magyar kert jövő tulipánjait.

Uj kor hajnalán élünk. Minden értéket át kell értékelnünk új szempontokból, minden igazságot újra mérlegre kell tennünk.

Uj kor hajnalán vagyunk, mikor minden kérdéssel nyíltan szembe kell állnunk, mikor elodázhatatlanul megoldani kívánjuk életünk minden problémáját.

Uj kor hajnalán vagyunk, mikor a föltámadt nagy népek áradatával szemben meg kell keresnünk minden fegyvert, ami megvéd, ami életünk határkövét kitolja az időtlen időkbe.

A mi fegyverünk a kultúra. A mese: kultúra. Óskultúra, vár és erő. Elő hát a fegyverrel! Elébünk a bástyákkal, az erődökkel!

Gyertek, építsük! Nálatok van ékes köve, erős köve ott a magyar falukban, magyar tanyákon. Ott adják kézről-kézre. Vegyétek kezetekbe és áldozatos szívvel emeljétek fel.



A földesi műkedvelő gárda

A földesi vitézek, lövészek és leventék igen nagyszerű műkedvelő-előadást rendeztek, vitéz Kiss István ny. őrnagy elnöklelte és Holhos Gyula postamester hozzáértő rendezése mellett. Színe került: „A tölgyfa”, „Édes anyám” és a „Fegyverszünet” című darabok. A jeles műkedvelő gárda tagjai teljes dicsőretet érdemelnek, mert tehetséges és pompás előadással vitták ki a sikert.

(Ör. Varga Imréné felvétele, Földes.)

Ott halljátok fosztókákon, sutmelegű téli esteiken, csigacsinalón, kucorica-hántáson. Ott ring a mese tulipántos bölcsője a magyar faluk estéjében, a magyar ég csillagai alatt.

Ott vannak a „mesemétek“ — ahogy egy mesejárásnyi területet hívnak, — ott élnek a *nótafák*, a *mese-fák*, a kifogyhatatlan *mesélők*, *históriások*, akik csodálatos dolgokat tudnak *malomkőszemű kutyáról*, *boszorkányról*, *megrontott gyermekekről*, *híres betyárokról*, *pásztorok életéről*, *faluk múltjáról*, *törökdomb titkáról*, *elátkozott királyfiról*, *muzsikáló kutról* és ki tudná még miről, miről nem. *Vannak olyan mesemondók, kik két huszonnégy óráig is tudnak mesélni egyfolytában.*

Talán nagyapád is ilyen, talán valamelyik rokonod, vagy falubéli jó ismerősöd. Eredj el, bárki legyen az, kérd meg, meséljen és te lejegyezd úgy, amint mondja, szóról-szóra. Ha hasonlít is egyik mese a másikra, azt is jegyezd fel, gyűjtsd össze. Minden mesében egy új mese csirája él.

Mert hiszen hogy is készül a mese? A *meséja* egy másik mese hatása alatt megkölti és elmondja egy alkalomadtán a mesét. A hallgatók tovább viszik. A *mesebokrok* (a meseizlésű hallgatók) átigazítják, ha valahol vét a kollektív meseköltés vagy néperköles, néplátás, igazságszótás külső vagy belső törvénye ellen. És így száll a mese hallgatótól hallgatóig, házról házra, faluról-falura körül, ameddig csak elér a falusiak „*menőkéje*“ és az így kikerekedett mesejárásban lassan-lassan elkészül csiszoltan, formásan a mese.

Másik mesemétebe is eljut a mese esetleg abban a formában, de az is lehet, hogy a másik meseméte egy másik hasonló erejű mesemondó, meseköltő él s ez vagy átveszi a mesét egy kis módosítással, vagy teljesen az ő lelke képére formálja át, hogy újra elinduljon s új mesebokrok ismét lenyegessék a mese egyéniségét, hogy hasonlóvá legyen minden más meséhez, és hogy az igazság az legyen benne, mint a másik ezer mesében.

Mert igazság az, hogy a mesében elinduló legénynek szolgálatba kell állnia, s *hogyha elhagyja csábitani magát a Gonosztól (esetleg boszorkánytól, stb.) elvész ő*. Ellenben, *ha mindvégig hív marad, győzedelmeskedik még a tizenkétfejű sárkányon is és biztosan megkapja az aranyhajú királykisasszony kezét és az ezüstszakállú király országának felét.*

Tehát, mint látjuk, a mese, ha szó-rakoztatás is, nem akármilyen célú. Primitív népek evangéliuma, a kultúra, a józan bölcsesség, emberi igazságérzet és igaz művészetre törekvő irodalom alapja.

Ezt az *ösi evangéliumot* keressük, ezt az *ösi kulturát* a mi népünk lelke

mélyén, amikor elküldünk titeket falu fiai, hazánk reményei, hogy ássátok fel népünk lelkéből a mélyre szállott kincset: a magyar mesét.

Ti ott vagytok, ti ismeritek a falu mesemondóit, sőt talán magatok is sok mesét tudtok, talán édesanyátok mesélte egykor, talán kispajtásaitoktól hallottátok . . .

Irjátok hát le, ahogy emlékeztek rá: a magatok szavaival. Ha más mondja: pontosan az ő szavaival, lett legyen akármilyen, rövid vagy hosszú. Szóljon bármiről és küldjétek be a VASÁRNAP mesegyűjtési pályázatra.

Koronázás készül. Az ősmagyar elbeszélő irodalom koronázása. Küldjétek fel királyjelöltjeiteket, hadd koronázza meg meséteket és nemzetmentő munkátokat a VASÁRNAP. Adjon a magyarok Istene néktek munkátokban jószerencsét!

SZÁMADÓ ERNŐ

A pályázat feltételei

Számadó Ernő szép, minden szavában lángolóan magyar sorai megvilágították mindazt, amit mi a VASÁRNAP legújabb versenyétől várunk. Kiegészítésül még csupán ennyit: *a pályázat jutalmait azok között osztjuk szét, akik a legtöbb mesét küldik*. Mi ugyanis a versenyre beérkező teljes anyagot fel fogjuk ajánlani a *Magyar Néprajzi Múzeum*-nak és azt szeretnők, ha valóban hatalmas, tehát mutatós lenne a VASÁRNAP lelkes olvasóinak gyűjtése. Kérjük *asszony- és leányolvasóinkat* is, álljanak be a mesegyűjtők sorába, hiszen ez a munka hozzájuk is illik.

A pályázaton résztvehet bárki, *díjat azonban csak előfizető nyerhet*. Leghelyesebb a beküldendő meséket *iskolai füzetbe írni*, mert így könnyebben kezelhető az anyag. A füzet külső lapjára írjuk le ezt a mondatot: *A VASÁRNAP mesegyűjtési pályázata, alája a beküldő nevét, foglalkozását, életkorát és lakhelyét (helység, házszám, utolsó posta, megye)*. A füzet első fehér lapján pedig kezdjük el *megszámozva és aláhuzott címmel* a mesék leírását. Mondanunk sem kell, hogy *tintával írt és olvasható írást* kérünk. Ha akadna pályázó, aki egyszerűen egy mesekönyv meséit másolná le és küldené be, *azt természetesen kíméletlenül kizárjuk a versenyből és füzetét el fogja nyelni a papírkosár*. Olyan meséket kérünk, amelyek *magunk tudunk*, vagy *magunk hallunk*, de olyanokra nincs szükség, amelyeket *mesekönyvekből ellopunk*.

Tekintettel arra, hogy a lelkiismeretesen végzett gyűjtő munka hosszabb időt vesz igénybe, *hat hetet adunk a pályamunkák elkészítésére*. A mesegyűjtemények beküldésének végső határnapja tehát:

1934. évi május hó 20-ika.

A pályázaton résztvevők névsorát a

május hó 27-iki, a pályázat eredményének kihirdetését pedig a *junius hó 10-iki számban* tesszük közzé.

Azt az öt pályázót, aki a legtöbb mesét beküldi és meséi közül a bírálóbizottság a legtöbbet elfogadja, nagyértékű jutalomban fogjuk részesíteni.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A hitelszövetkezetek szerepe az ujjaépítésben

Midőn mezőgazdaságunk újraéledésének jelei mutatkoznak, a hitelszövetkezetek vezetői legyenek résen. hogy a mezőgazdaság talpraállításában a szövetkezetek megtartsák továbbra vezetőszerepüket. Ha egyáltalában beszélni lehet a magyar mezőgazdaság talpraállításáról, akkor ez *résben annak a szövetkezeti munkának köszönhető, amelyet a magyar szövetkezetek és különösen azoknak vezetői, az a tizezer főnyi vezérkar, mely szétszórt falvakban tartva a lelket a magyar polgároknak, nagy lelkierővel és derék kitartással végzett a legnehezebb időkben.*

Még korántsem beszélhetünk arról, hogy a gazdasági válság elmúlt. De már mutatkoznak a jóleső tünetek, amelyek igazolják optimizmusunkat, hogy ezt az országot és ezt a mezőgazdaságot a legnagyobb igazságatlanság sem tudja elpusztítani végleg.

A széthuzás és pártoskodással szemben pedig a *szövetkezeti mozgalom több ezer főnyi vezérkara van hivatala a magyar nemzet erőit összehangolni, felvilágosítani a falu polgárságát az igazságról s feltárni előtte a nyomor politikai és társadalmi vámszedőinek átlátszó hamisságait, ami nem mindig hálás, de feltétlenül becsület és hazafias feladat.*

A hitelszövetkezetek a válság legnehezebb esztendeit sikerrel gázolták végig. A hitelválsággal járó bonyolult teendők egész sorozatát eredményesen végzik. *Hitelszövetkezeti hálózatunk nagyobb sikerrel állt ellen a mezőgazdasági válság csapásainak, mint bármely más pénzintézeti szervezet.* Az új hitelélet megindításánál megint a hitelszövetkezetek járnak elől, amikor tiszta szövetkezeti elv alapján *minél több szövetkezeti tagnak minél apróbb kölcsönöket nyújtanak*, hogy a gazdálkodás folytonossága hiányt ne szenvedjen. A jól vezetett hitelszövetkezeteknél különösen a hetibetétesrendszer meghonosítása folytán már a *takarékbetétállomány fejlődését is látjuk.*

Általában megnyugvással tarthatunk seregszemlétt hitelszövetkezeti mozgalmunk felett a közeledő kongresszuson, amelyen az *Országos Központi Hitelszövetkezet* érdekes hatáskörhöz jut. Harmincötödik évét zárja le a Központ nehéz és fordulatokban változatos munkájával.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A gabonavetések tavaszi ápolása

Gabonaféle növényeink tavaszi ápolásánál nem lehet sablonszerűen hengert és fogast használni. Néha csak az egyikre, máskor mindkettőre szükség lesz. Így hengert használunk a felfagyott vetés letömésére. Nehéz hengert kell végigjártatni a meszes vagy nagyon humuszos talajon is, ha a tél száraz és fagyos volt, mert az ilyen homokszerűen elporladt feltalajban a kalászosok nem tudnának megbokrosodni. Hengerezzük a gabonát akkor is, ha az ősszel nagyon rögös, üreges földbe vetettük és a tél fagyja a nagy rögöket nem tudta szétördelni. Nehéz bordás, gyűrűs vagy csillagos hengert veszünk igénybe akkor is, ha a talajfelület erősen megkérgeződött. Ellenben fogasolásra lesz szükség, ha a vetéseket a hó nagyon összetöme s így a talaj nem tud szellőzni. A fogasolással a talaj kiszáradását is megakadályozzuk és a ritka vetést erősebb bokrosodásra serkentjük. A fogasolás célja lehet még a gyomirtás. Mindezen esetekben a fogas a gabona-sorok irányában haladjon. A sorokkal keresztben csak akkor fogasolunk, ha a tulsűrű vetést ritkítani akarjuk. Nedves talajt fogasolni nem szabad. De késni se szabad vele, mert akkor már a vetés takarja a földet és a fogas haszontalanul végigtáncol a földön.

Hogyan kerülhetjük el a takarmányrépa többszöri vetését?

Ma, amikor mezőgazdaságunk kezd a régi tespedéséből felébredni, ezt elsősorban az állatárak emelkedésében érzi meg a gazda. Természetes tehát, hogy a legtöbb gondot erre fordít, vagyis gondoskodik állatainak bőséges takarmányozásáról. Ezért fontos a takarmányrépa termelése. Sajnos, minden tavasszal halljuk a panaszokat, — különösen kiscgazdáktól — hogy kétszer-háromszor kell vetni a takarmányrépát, mert a répabogár a korai keléseket mindig letarolja és a kétszer-háromszori vetés igen sok költséget jelent nemcsak munkában, hanem vetőmagban is. A legnagyobb baj pedig az, hogy a későbbi vetés már sokkal kisebb termést ad, úgy, hogy katasztrális holdanként ily késői vetés miatt 20—30 métermázsra, sőt sokszor fele termésvettségünk is lehet.

A nagybirtokos *arzenékszítmények kipermetezésével a cukorrépat teljes mértékben meg tudja menteni*, már az első kikelő répát is, úgy, hogy nem kell drága pótvetést eszközölnie. *Permetezzük tehát mindjárt kikelés után*

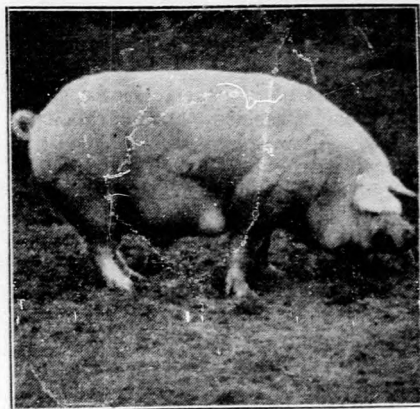
a takarmányrépát a következő összetételű permetlével:

100 liter vízben 1 kilogramm *Arzola-pépet*, *Darsint* vagy *Aresint* oldunk fel; bármelyik e készítmények közül egyforma eredménnyel használható. Az első permetezést 2—3 nap múlva a répa növekedésével kétszer vagy háromszor megismételjük s még így is tizedrész annyi költséget kockáztattunk, mintha két-háromszor vetjük és mégis kevesebb termésünk lesz a késői vetés miatt.

A bor derítése

Borainkat a magyar bortörvényben előírt anyagokkal: *csersav*, *zselatin*, *vízahólyag*, *tojásfehérje*, *kazein* és *tej* (ezek kémiaiilag és mechanikailag hatnak), továbbá *kaolin* és *spanyolföld* (ezek csak mechanikailag hatnak) deríthetjük.

Az első részben felsorolt anyagok használatánál a derítőszer a borban lévő, vagy abba kevert csersavval egyesül, ez volt a kémiai hatás. A nyert csapadék lassan leülepedik, mivel annak fajsúlya nagyobb a bor fajsúlyánál és az ugynevezett „felületvonzás” által magával viszi — lehuzza — azokat az idegen anyagokat, melyektől a bor addig zavaros volt. Ez utóbbi a mechanikai hatás. A második csoportba eső anyagok a borban nem vegyülnek más anyagokkal, hanem egyszerűen csak mechanikai hatást érünk el velük, felületvonzással viszik le a bor törését, zavarosságát



Ötmázsás yorkshire-i sertés a tenyészállattíállításon

okozó anyagokat.

Mielőtt a bort derítenénk, több szempontból meg kell azt vizsgálnunk. El kell jól találni a derítés idejét; rögtön fejtés után — amikor a bor még nem teljesen zavaros — ne sies-sük el a derítést, hanem várjuk be, amíg egészen megtörtént a zavarosodás.

Az erjedésben vagy utóerjedésben lévő borok derítése kevésbé sikerülhet, mivel a borban lévő szénsav a bor letisztulását akadályozza. Olyan pincében, melyben a hőmérséklet a szándékolt derítés idején éppen felmelegedőben van, ugyancsak szénsav fejlődik, mely a már leülepedett anyagokat is felkavarhatja. Jobb tehát megvárni, míg a hőmérséklet egy időre állandósul vagy süllyedni kezd. Az ilyen idő alkalmasabb leginkább a derítésre. Meg kell azt is várni, — ha máshonnan hoztunk bort a pincébe — míg a bor felvette a pince hőfokát.

Előzetesen mindig ajánlatos próba-derítést végezni, mert a sokfajta bornál *ugyanannak a derítő-anyagnak különféle hatása lehet*, tehát nem lehet sablonosan elővenni egy receptet és aszerint végigcsinálni a keverést és esetleg fejtést. Nagyon fontos tiszta, friss, egészséges anyagot használni a derítéskor. A derítő-anyagból még akkor sem szabad a legkisebb mennyiséget sem hagyni a borban, ha az egyébként kifogástalan jó anyag lett volna; amint elvégeztük a derítést és a tört keverék-anyag leülepszik, *rögtön le kell fejtetni róla a bort*. Kisebb hordókban gyorsabban és jobban deríthetünk, mint nagyobbakban. A nagy ászokhordókban végzett derítés után gyakran négy hét is eltelik, (főként az édesebb boroknál) míg a leülepedés bekövetkezik.

A keményebb borokat könnyebben deríthetjük, mint a lágy, édeskés borokat. Leggyakrabban a csersavas, vagy zselatinos derítést használjuk. *Tisztán csersavval csak a nyúlós, nyúlós borokat derítik*. A zselatin-derítéskor legtöbbször csersavat is felhasználunk a munkálathoz, mivel a zselatin



LEGUJABB SZABADALOM
„NETTOSPRICC“
dugattyunélküli gyümölcsfa-permetező készülék.

Olcsó, nincs benne bőrizés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre stb. Kérjen díjtalan leírást. Gyártja és forgalomba hozza:

TAKÁCS KÁROLY, ny. Máv. előljáró
Budapest, VI., Kerekes-utca 28. szám

HETI TEREFERE

Jégpáncél a Jeniszsein...

Nemcsak a fák rügyén, a bokrok virágán s a madarak fészkeiben szép a tavasz, hanem az ember szivében is. Különösen, ha hosszú tél benne annak előtte. Ködös borulat, amibe a szivgyökér is belemogett. Mint ez a gazdasági bizonytalanság is, amiben csak ígéret volt mindig, mint az ablakon a jégvirág, de igazi bimbó, amiből gyümölcs is lesz végezetül, nem igen akadt.

— Pedig érvénye csak annak van! — ingatja le-föl a fejét Borbély Márton gazda.

— A többi csak jégkéreg a Jeniszsein — bólogat a galambösz Csery Pál.

— Jégkéreg a Jeniszsein? — érdeklődnek többen is a fiatal gazdák közül. Szeretik hallgatni az öreget. Értelmes, soktapasztalatu ember.

Csery Pál Borbély Márton felé vág a szemével:

— Ott voltál te is velem Krasznojarszkban, Marci, ugy-e?

— Ott.

— És emlékszel, amik ott történtek?

— Bár ne emlékezném!

— És emlékszel a hatalmas Jeniszsei folyóra, amely tizszer olyan széles, mint a Duna?

— Hogy apadna ki minden cseppje! — No, látod, mennyire számbul veszed ki a szót!

— Onnan-e?

— Mintha csak tudnád, mire akarsz célozni.

— Pedig nem tudom.

— Hát megmondom. Voltál-e télen a Jeniszsei kátán?

— Hogyne!

— No, ugy-e! — folytatja Csery Pál uram általános figyelem közben.

— Akkor emlékszel arra is, hogy az a rettenő széles folyam milyen mélyen befagyott a szibériai télben. Három-négy méter vastag jég is volt rajta. De a farkasordító hidegben az a jégpáncél csak a levegőben függött. Alatta nem folyt egy csöpp víz sem, mert befagyott a Jeniszsei forrása is, és befagyott minden folyó és patak, amelyik azt a nagy folyamot táplálta. Csak tavasszal, amikor kimelegedett az idő, telt meg ismét vízzel a Jeniszsei, de akkor már irtózatos robajjal bele is szakadt a jégpáncél a rohanó vízbe...

— Hát ezt nem tudom, mire célozol? — tanácalankodik Borbély Márton.

Csery Pál elmosolyodik:

— Okkal mondtam pedig. Mert hogy Európa ma még mindig a szibériai tél Jeniszsei folyamához hasonlatos. Az a nagy, levegőben függő jégpáncél a gyűlöletnek és meg nem

értésnek az a két évtizedes politikája, amely Európát ma is uralja. A befagyott források és segédfolyók pedig a megfagyott és rekedt felebaráti szeretet és emberi belátás. Ma még egész Európa olyan jégpáncélon táncol, amely alatt semmi támaszték nincsen, mert bedugaszolták a gyűlölet fagyával a boldogulás és érvényesülés forrásait. De ha megnyílnak a megértés és közeledés csatornáit, dusan hömpölyögnek a folyam hullámai és leszakad a páncél...

— Kicsi kis patak vagyunk mi ahhoz, hogy azt a nagy sodrot erősítsük! — legyint Borbély Márton.

— De legalább itthon minket a szeretet és megértés melegítsen, ne a gyűlölködés fagyasszon. A magyar élet nyugodtan és bizalommal folydogáljon a saját medrében, amíg az éktelen páncél le nem szakad fölüle s a gazdasági élet hatalmas sodra meg nem indul az eloktalanodott Európában. Akkor nyugodtan beleömlhetünk mi is s a magyar boldogulás hajója vidáman táncolhat a habokon...

— Bár már ugy volna! — sóhajtja Tóth Pál.

— Nagyon hamar nem megy az, bár a római kezdet sokat ígér, — fejezi be a szót Csery Pál uram — de a tavaszon elől. És pedig azon a tavaszon, amely az emberek szivében kap erőre. Azon fog megdőlni a jégpáncél, mert attól eredt is... Bizalom, emberek! Szent és legyűrhetetlen magyar bizakodás!

MÉZES JÁNOS.

A tanítótság kívánságai

Az Országos Tanítószövetség március hó 27-én gyűlést tartott. A gyűlésen Ekamp Nándor, a Tanítószövetség alelnöke tartott előadást a magyar népoktatás időszerű kérdéseiről. Az előadás végén határozati javaslatot terjesztett elő arról, hogy a nyolc osztályú népiskolát az egész országban nyíssák meg, hozzanak törvényt, hogy iparos- vagy kereskedőtanonc csak az lehet, aki az elemi iskola nyolcadik osztályát elvégezte. A tanítótság képviselői nyerjenek helyet a székesfővárosi és a többi magyar város és község közigazgatásában. Ezeket a javaslatokat a gyűlés elfogadta. Moldoványi Gábor a tanítótság anyagi ügyeiről terjesztett elő javaslatokat, amely szerint az összes igényjogosult állami és nem állami tanítókat nevezék ki a VII-ik fizetési osztályba. Szüntessék meg a termény- és földjárandósággal való fizetést. A községtől messzefekvő tanügyi tanítók pedig működési pótléket kapjanak.

tin a borban csakis akkor tud csapadékot alkotni, ha elegendő csersavat talál.

E derítés rövid ismertetése: a gondosan lemért zselatint apró darabokra törjük, jól megáztatjuk (vizben és utána lassu hevítés mellett (vízfürdős edényben) folytonos kavargatás mellett kevés vízben feloldjuk. Ezt az oldatot 10 százalékosra felhígítjuk és palackokba töltjük, majd hűvös helyre eltesszük, addig, míg szükségünk lesz rá. Derítéskor előbb a csersavat teszszük a borba. Kis mérlegen kimérünk hl-ként 4—8 gramm csersavat (ez az anyag világossárgás por), egy harmadsajtar borban, melyet a hordóból kivettünk, feloldjuk, nyíráséprővel jól felkeverjük, majd csűröljük, — azaz egyik sajtárból a másikba jó magasról, hogy erősen habozhassék, átöntögetjük vékony sugárban egymásután többször. — majd betöltjük a hordóba és ott derítővassal jól elkeverjük. Ennek megtörténte után elkészítjük a zselatinoldatot és ebből a szerből egy hl-re 8—16 grammot, azaz oldatban 0.08—0.16 litert adagolunk. Itt is előbb kiveszünk a hordóból egy kanna bort, hogy a derítő zselatinanyagnak helye legyen. Csűrölve egy sajtárban szintén felkeverjük a zselatint és egy tőtikén át a hordóba öntjük, majd a derítővassal újból jól megkeverjük a bort. (Folytatjuk.)

Irsai-M. József.

Apró jó tanácsok

A péti só vegyész-nyelven mézszammon-salétrom. Benne van tehát gyorsanható salétromnitrogén, másrészt huzamosabban ható ammoniumnitrogén.

Több helyen előfordult az a sajnálatos eset, hogy ősszel nem volt lehetséges felszántani minden területet a tavasziak alá, kénytelenek a gazdák itt tavaszi szántásba vetni. Ilyen esetekben ne szántunk túlmélyen, hogy ezzel is mérsékeljük a talaj kiszáradását s amint egy fogást kiszántottunk, azonnai fogasoljuk el a szántást apróra. Ne hagyjunk másnapra elfogasolatlan szántást. A felszántott talaj üregességének megszüntetésére és az elvetett mag gyors kikélése érdekében tanácsos lesz hengerezni is a tavasszal megszántott talajt, ami a talaj kiszáradását mozditja elő, de ezt mérsékelhetjük azzal, hogy a hengert követőleg tövisboronával járattuk meg a bevetett táblát.

A csikós kancát az ellés után jelentkező első sárlás alkalmával célszerű méhez vezetni, mert ilyenkor fog legkönnyebben csikót. A szoptatás alatt a kancának adjunk 1—2 kg fehérjedus pót-
abrákot és jóminőségű szénát, hogy tudjon csikójának elegendő tejet termelni. A szopós csikót pedig szoktassuk a 4-ik héttől kezdve abrak és széna felvételéhez. Etessünk vele zabot, eleinte zuva, majd szemesen, valamint adjunk kitűnő minőségű koránkaszált rétiszenát. Az elválasztás előtt a zab közé ajánlatos 0.3 kg lenmagpogácsát vagy borsódarát keverni.

SZIVÁRVÁNY

A bátor csikó

Vásárra gyülekezett a környék népe. Még a gépes ember is eljött a városból biciklilt árulni, mert tavaly is elkelt belőle három. Egyet megvett a kanász, egyet a vincellér, egyet a kukoricacsősz. Ugy bevált, hogy azóta egyetlen cső kukoricát sem loptak el, mivelhogy a bicikli sebeseen jár, a csősz azon kerülgeti a földet. Nem jut idő a lopásra. Hát seregletek az emberek. Innét is jöttek, onnét is jöttek, még hét órát se ütött a toronyóra, már olyan sűrűen nyüzsgött a nép, mint a hangyaráj. Balról a lacikonyhák álltak, szinte nevetett a malacpecsenye, meg a kolbász, meg a hurka, amint pirosan sülvé süstörgött a zsiros serpenyőben. Mivel ilyen kedvező volt a hangulat, a cigány is szerencsét próbált. Ő is elvezette a vásárra a csikóját. Szép csikó volt! Olyan sovány, mint az agár, a bordáján cimbalmozni lehetett volna. Ha szél kerekedett a Kálvária felől, bizony bele kellett kapaszkodni a kötőfékbe, hogy el ne vigye. Hanem a cigány úgy okoskodott:

— Májd kihízlalja a gázsdája, ha megvesi!

Megállt a híres csikóval a korlát mellett és várta a vevőket.

Az embereknek jókedvük volt, tréfálkoztak a cigánnyal:

— Hogy adod?

— Negyven pengő, kenyergem.

Az egyik ember tréfából körülnézte a csikót, aztán megszólalt:

— Megvenném. Csak attól tartok, hogy földönti a kocsimat, ha istrángba fogom.

Aztán a cigányra nézett:

— Nem félős ez a csikó?

— Ezs? — düllesztette ki a cigány a mellét, — Ujan bátor, mind a sárkány. Egés éjjel egymágá legel a tilosba. Még á esésztül se fél.

A tojás

A földbirtokosné parancsot küldött a pusztán maradt gazdaasszonyának, hogy a füles kosárba csomagoljon be száz darab friss tojást és minél rövidebb idő alatt szállítsa föl hozzá, mert a jövő héten vendégei lesznek és szüksége van a tojásra. Mari asszony sietve szaladt a tyukólakhoz, a fészkekből előkotorászta a tojásokat. A hiányzó mennyiséget a kamrából pótolta, aztán megmosta a tojásokat, megtörölgette s mikor már hóféhéren ragyogtak, lehozatta a cselédlánnyal a padlásról a füles kosarat és hozzáfogott a csomagoláshoz. A csomagolás gyorsan ment, Mari asszony nótára gyűjtött és szaporán rakosgatta egymásra a tojásokat.

Mikor azonban úgy a nyolevanadik tojásnál tartott, a nóta hirtelen elhalt, a szeme kimeredt: a tojások nem fértek bele a kosárba.

Sóhajtott egyet, aztán a tojásokat kirakta a kosárból és másként próbálta belerakni, talán úgy belefér. A tojás azonban sehogy sem fért bele. Próbálta így,

próbálta úgy, hiába volt minden erőlködése. Mérgecs volt, fujt, sóhajtozott, szitkozódott. A nagy mérgeledésre a kocsis is odasomfordált a konyhaajtóhoz, hogy ugyan mi a csudán emészt magát a szakácsné asszony s mikor megtudta, megszólalt:

— Nem tudja belerakni azt a vacak tojást?

A szakácsné ránézett a legényre:

— Te talán bele tudnád? — kérdezte nagy lekicsinyléssel.

— Bele ám, bölintott hetykén a legény.

— Nem csak azt a huszat, akár ezret is.

— A szakácsné elhuzta a szája szélét:

— Aztán hogyan tudnád belerakni?

— Hogyan? — nézett rá a legény, aztán hegyeset sercentett a márványkoc-

kára. — Megtíporánám, majd belemenne!

NYÁRY ANDOR

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A kelengye készítése

Valamikor régen, a leánygyermek megszületése után kezdték már gyűjtögetni a gondos anyák a kelengyének valót. Félrerakták a párnákba való tollat, készítették a fonalat s szőtték a sok finom vásznat fehérneműre, ágyneműre, ingvállra, éveken át himezték a szebbnél-szebb terítőket és törülközőket, hogy mire a leányzó eladóvá cseperedik, megteljen a tulipános láda és ne kelljen szégyenkeznie az új menyecskenél senki előtt. Egész népművészeti kiállítás volt egy-egy leány kelengyéje, mely sokszor két-három nemzedéket is kiszolgált.

Most, amikor úgy megnehezedett az idők járása s a napi megélhetés minden fillért felemész a háznál, bizony nehezen megy a kelengyeanyag gyűjtése is. A falusi asszony ma csaknem mindent pénzre tesz, amit a hosszú téli esteken szövésével, kézimunkával remekbe készít s főként alá kerülő leányának legtöbbször meg kell elégednie néhány darab selejtes gyári munkával, amit az üzletben vásárol. Pedig milyen óriási érték rejlik ezekben az otthon készített népipari munkákban! S ha nem is tudunk annyit félretenni belőlük gyermekeinknek, amennyit anyáink s nagyanyáink, időnként egy-két darabot módoljunk ki mégis s tanítsuk meg leányainkat azok készítésére, hogy ez a nagy érték, a magyar házipar, ne menjen végleg veszendőbe.



A legkisebb amerikai rendőr,

akit apja öltöztetett teljes rendőruniformisba, egy rendőrijótekonysági ünnepre

Ha a kelengyéhez való vásznat hosszú időn át gyűjtjük, azt állandóan gondozni kell, különben hamar tönkremegy. Évente többször szét kell rakni, szellőzni, a fehér holmit napra, a színes anyagokat pedig árnyékos, de levegős helyre. Elrakásnál az egyes darabokat mindig máskép hajtogassuk össze, mert különben a hajtások mentén megsárgul, kitörök.

Ha az asztalnemű, ágynemű mégis megsárgult volna, alapos beszappanozás után mosuk ki, a főzővizbe tegyünk egy kis citromot, az öblítőbe pedig jó sok konyhasót. A kimosott ruhákat aztán napon szárítsuk, esetleg újra meg újra való beáztás után, többször is. A kifőzés sohasem teszi tönkre a fehérneműt, hanem inkább az erős dörzsölés és csavarás, mely szétroncsolja a szálakat. Vasalásnál ne nyomkodjuk túlságosan a ruhát és utána ne rakjuk el mindjárt a szekrénybe, hanem széjjelrakva szellőztessük legalább félnapig.

A színes holmit is hajtogassuk át időnként, mert különben a felső lapja kifakul. Selymet ne tartsunk sokáig használatlanul, mert megeshetik, hogy mire elővesszük, szétmállik.

Ételreceptek

Savanyu ürücomb. A kicsontozott, megtisztított, leforrázott combot besózzuk és fokhagymagerezdekkel néhány helyen megtűzdeljük. Lábosba téve, hagymát, gyökeret, borsot, kakukkfűvet, babérlevelet, ecetet és annyi vizet adunk hozzá, hogy a combot ellepje s így puhára főzzük. Barna rántást készítünk, feleresztjük a savanyu lével és ha felfőtt, megsűrjűk, a felszeletelt combot beletesszük és pár kanál tejfelt habarunk bele. Tálaláskor zsenyiegombócot adunk melléje.

Paraj főzelék. 60 deka megtisztított parajt forró vízben puhára főzzük, aztán világos rántásba tesszük a megdarált parajt, jól elkeverjük, felöntjük egy liter hideg tejjel és főzésig kavarjuk. Tej helyett huslevet vagy vizet is adhatunk hozzá.

Turós gombóc. 1 kg áttört turót 20 deka buzardarával, 2 egész tojással, 3 tojássárgájával, kevés sóval jól elkeverünk, aztán hozzáadjuk a három tojás kemény habját és 10 deka liszttel gombócokat formálva belőle, sós vízben kifőzzük. A vízben csak egy sor gombócot főzzünk ki egyszerre és 5 percnél tovább ne hagyjuk bent azokat. Ha a gombócok szétfőnének, pár kanál lisztet keverünk közé. A kifőtt gombócokat morzsás zsírba szedjük.

H I R E K

Filléres gyorsvonatok

Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy április 8-án, vasárnap, legalább ötszáz utas jelentkezése esetén az alábbi 75 százalékos kedvezményű filléres gyorsvonatokat helyezi forgalomba:

1. *Budapestről Pécsre.* A menettérti jegy ára 5 pengő. — 2. *Budapestről Szegedre.* A menettérti jegy ára 4 pengő. — 3. *Budapestről Győrbe és Sopronba.* A menettérti jegy ára Győrbe 3 pengő 30 fillér, Sopronba 5 pengő. — 4. *Miskolcra Debrecenbe.* A menettérti jegy ára 3 pengő 10 fillér.

Április hó 22-én leplezik le Tisza István gróf szobrát. Április hó 22-én leplezik le Tisza István gróf szobrát az Országház előtt. Az eddig beérkezett jelentések szerint az ország különböző rétegei jönnek el az ünnepi szoborleplezésre. Erre az alkalomra a MÁV ugynevezett kulturvonatokat indít. Képviseletük magukat a vármegyék, a törvényhatóságok, a városok és mindazok az intézmények, amelyek a mártir államférfiúval szorosabb kapcsolatban állottak.

Sárközy Gerőhöz

Válasz Sárközy Gerő: „Erdélyi Ének” című versére, melyet a március hó 11-én megjelent 11-ik számban közöltünk.

Testvér! A szívem összeszorul,
Ha titeg gondolkodok,
És a szemem könnyel telik meg,
Mert érzem nehéz sorsotok.

Testvér! Tudom, hogy nálatok csak
Fájó, bus teher az élet,
Tudom, hogy zengő lantodon mért
Sirt fel az „Erdélyi ének”.

Testvér! Én tudok és érzek mindent,
„Mi neked fáj, nekem is fáj”,
Sötét, álmatlan éjszakában
Bus sóhajom felétek száll.

Testvér! A sors ver, üldöz, hajszol,
Paraztsorsunk a földre huz,
De olyan nép még nem született,
Aki minket semmivé zuz!

Testvér! A test az összetörhet,
De a lélek csak az marad:
Magyar, magyar, a siring magyar,
Mi volt egy ezredév alatt!

Testvér! A lelkünk összedobban,
Lángragyullad... ne féljete!
Nem halt ki még az ő szívtája faj:
Reméljete! Reméljete!

Irta: IFJ. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd.)



Macska-anya és kutyakölyök a legjobb barátságban

Schandl Károly dr. előadása a rádióban. Április hó 3-án, kedden délután negyed 7 órakor Schandl Károly dr. ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója tartott előadást a rádióban: „A világ mezőgazdái Magyarországon” címmel. A magyar gazdasádalom nagynevű vezére a júniusban Budapesten megtartandó Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszus jelentőségét méltatta, célkitűzéseit ismertette és mint a kongresszus szervező bizottságának elnöke, beszámolt arról a nagyszabású előkészítő munkáról, mely a kongresszus sikerének biztosítása érdekében hónapok óta folyik. A kitűnő előadás — amelyre egyébként még visszatérünk — igen nagy érdeklődést keltett és osztatlan sikert aratott.

Mit mond Szíriusz mester? Szíriusz mester legutóbbi időjárásában megállapítja, hogy a tavasz szép melegnek ígérkezik, sőt 35 fok Celsius melegeben is lesz részünk. Áprilisban is több enyhe, sőt meleg nap lesz. Jön köze egy-két hűvös, szeles nap, de az gyorsan el is megy és, mint ilyenkor történni szokott, újra szép meleg idő lesz. Félészáras jellegűnek mondható az április, amelynek nedves felét a 11, 12, 17, 18, 26, 27, 28. számú napok teszik.

Máról holnapra gazdag ember lehet, ha kihúzzák a sorsjegyet egy főnyereménnyel. Új sorsjáték, új reménység! Április 14-én kezdődik az új osztálysorsjáték, melyen 300.000, 200.000, 100.000 pengő is nyerhető. Összesen 42.000 nyereményt sorsolnak ki, közel 8 millió pengő készpénzben. A sorsjegyek ára: egész 24, fél 12, negyed 6, nyolcad 3 pengő az összes főárusítóknál. Minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye, tehát egyik sorsjegyszám olyan, mint a másik. A különleges, vagy kiválasztott szerencse-számoknak nincs semmi előnyük! Ép úgy nyerhet 4—5 számjegyű sorsjegy, mint az 1—2, vagy 3 számjegyből álló sorsjegy. Fődolog, hogy szerencséje és kitartása legyen!

Magyarország a Milánói Nemzetközi Vásáron. A magyar-olasz gazdasági együttműködés melegségét az április 12-én megnyíló Milánói Nemzetközi Vásár is tükrözni fogja. A hivatalos magyar kiállítást a Külkereskedelmi Hivatal szervezi meg. A hivatal nagy figyelmet fog fordítani arra, hogy az olasz viszonylatban fontosabb mezőgazdasági, ipari, háziipari és iparművészeti cikkeinket az eddigénél is kimerítőbb, teljesebb csoportosításban szerepeltesse. Külön részen fogjuk bemutatni az idegenforgalom fejlesztésére szolgáló anyagot s a rendezőség arról is gondoskodik, hogy a vásár látogatói között megfelelő idegenforgalmi propagandanyomtatványokat osszanak ki.

Egy tonna sulyu ágyulövedék. Sir Robert Hatfield, a londoni acélárnyagár közgyűlésén mondott elnöki megnyitójában kijelentette, hogy a vállalat elkészítette a világ legfélelmetesebb ágyulövedékét. Az egy tonna sulyu, tizenöt hüvelyk hosszú lövedék harmincöt fok szögben megdőntött tizenhat hüvelyk vastagságú keményre edzett acélpáncéllapot ugrat áttit, mint a vajot s miután körülbelül hat és fél mázsa acélt szakított ki a lapból, még 9—11 mérföld távolságra repült. Az eddig ismert legerősebb lövedék legfeljebb tizenkétezer yard távolságra visz, a Hatfield-féle óriás lövedék lőtávolsága azonban tizenötezer yard (körülbelül 13 és fél kilométer!), ugy, hogy az angol hadihajók megsemmisíthetik ellenfeleiket, anélkül, hogy őket magukat lövés érné.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangut, igazán olcsón Reményi országos hírű hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI./15., Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

Édes fiam...

Édes fiam, ne szedjed le
A savanyu almát,
Ne szeressed a faluban
Azt a szegény leányt,
A szerelem nemcsak tart,
Elmul' a boldogság,
Nem lehet igazi öröm,
Ahol nincs gazdagság.

Édesanyám leszedem én
A savanyu almát,
Szeretem én, el is veszem
Azt a szegény leányt,
Karjainak ölelése,
Szép szeme járása:
Többet ér nekem, mint a föld
Összes gazdagsága.

Ha ő lesz a feleségem
Nem kell más gazdagság,
Hü galambom szelid lelke
Lesz nekem boldogság,
Kincset érő szerelmünknek
Nem találod párját,
Bejárhatod Magyarország
Gyönyörű határát...

Irta: H. PAPP MÁRIA (Diósvizlő)

Dégen Árpád halála. Felsőhegyi Dégen Árpád dr. magyar királyi udvari tanácsos, egyetemi r. tanár, a Tudományos Akadémia rendes tagja, a világhírű magyar növénynevelő, március hó 30-án elhunyt. Temetése a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokából április hó 2-án délután 3 órakor folyt le óriási részvét mellett.

PÁSZTORTÜZ

Leventék, frontharcosok muzsikaszóval a határszélen

A szegedi 5-ös, 46-os közös baka vitézi vér még a mai szomorító esettségünkben, ott az átkozott és türhetetlen trianoni határszélen sem tagadja meg magát. Itt igazán ünnep a hazafias napok, a hazafias emlékezők minden fordulója és sohasem lehet tudni, hogy a lobogó szót melyik pillanatban kell követni a halálosan komoly cselekedeteknek... Amidőn a lihegő rácsgránisárok büze színtehogy a tavaszi ébredést ünneplő városig érzik, jelentős és szívbemarkoló az érdempénzes öreg frontharcosoknak, az ügyvéd-doktor Falcione alezredesé' veteránjainak rezesbandájukkal való egy-k-egyik dübörgő felvonulások... A legtöbbjük magán viseli a vívott harcok szörnyű sebhelyeit, mégis ünnepeiken nemcsak költői szóval, hanem elszánt, komor szemüknek égő tekintetével is vallják:

Sehonmai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete...

A régi 5-ös honvédlaktanya felől kinyaradó alsóvárosi levente-gyerekek is — itt a határszélen — mily meghatóan gyönyörűek, szépek. Nekik is van saját külön fuvós zenekaruk. A huszárosan félrecsapott Bocskay-sapkás, orgonavirágkéselyem vállpántlikás hetyke, nyulánk gyerek rezesbandájuk élén oly biztosan lép, mint egy félisten s a lépést, taktust, fordulatot irányító bunkós tambour-majori pálcát még a régi híres pesti 1-es honvédek délceg zenész Horváth örömszere sem igen emelgeti, lóbálja, forgatja ügyesebben... S amint a ropogós indulókra a hetykén félrecsapott sapkás szegedi, alsóvárosi kemény fiúk előttem elmasérozta, a talpam, a szívem megbízsergett az elragadó faji büszkeségtől, mert olyan gyönyörűek, kedvesek ezek a ma még csak játszadozó orosz-lánkölyök... Akiknek lelkében érlelődik a szebb magyar jövőnd...

MÓRICZ PÁL

Mutasd meg
szomszédodnak is
a VASÁRNAP-ot!

Felébredt a tavasz...

Vadvirágtól feslik
Mindenütt a mező,
Madárdaltól csattog
A zöldlombos erdő.

Fölébredt a tavasz
Patyolatágyából,
Harmattal fürdeti
Az álmat arcáról.

Minden felébredett,
Csak te alszol szíved,
Csalódás-ágyadon
Szegény, halott szíved...

Irtó: Ifj. KAPORNAKY GYULA
(Szomoróc.)

Mussolini a revízió mellett. Mussolini olasz miniszterelnök husvétii nyilatkozatában újból hitvallást tett a békeszerződések revíziója mellett. A Duce megállapította, hogy a békeszerződések igazságtalanságokat teremtettek. A szerződéseket egyébként aláírásukkor egyáltalában nem tekintették örökéletűeknek.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1933. évi december hó 5-től ez év április hó 24-ig teletetésre van nálam négy darab tehén és két növendék marha. Ezek közül három tehén január és február hó folyamán megborjazott s a borjukat a többi állatokkal együtt fogják elvinni. Mit kérhetek a tartásdíj fejében, beleszámítva a takarmányt, valamint a gondozást is, mivel az állatok tulajdonosával előre nem egyeztem meg?
2. Miért nem eszik sertéseim az ősz borsódarát? (H. J., Pulykavár). — **Felelet:** 1. Mindenesetre különös dolog, állatokat teletetésre átvinni anélkül, hogy előre megegyeznének. Az igazságos bér az lesz, ha a feletett takarmány árából és naponta ¼ napszámnyi ápolási díjből levonják az esetleg elfejt tej és a trágya értékét. 2. A borsó ize kissé kesernyés, azért csak keverékben fogyasztja a sertés szívesen; az abrakadagnak legfeljebb egyharmadát adja. Ilyen összetételben választott malacokkal is etethető.

Kérdés: Hová forduljunk engedélyért, hogy bikáinkat teheneinkkel együtt kihajthassuk, mivel a kihajtás jogát a gazdasági felügyelő megrovta? (5226. sz. előfizető). — **Felelet:** A gazdasági felügyelő azért tiltotta meg a bikák kihajtását, mert akkor a bikák nemi ereje főlegesen pazarlódik és a folytató tehének kísérése közben lesoványodnak, mert nem legelnek. Fellebbezhetnek intézkedés ellen a földművelésügyi miniszterhez, de kár lesz, mert hiszen a gazdasági felügyelő intézkedése az Önök javát szolgálja.

Kérdés: Szavatossági hiba-e, ha a ló karórágó és meddig élhet vele? (K. J., Érsekvadkert). — **Felelet:** A karórágás szavatossági hiba. Rendszerint az unalom és más lovak példája a szülője. Vele még évekig élhet a ló, de idővel gómorhurut vagy kolika léphet fel nála.

Kérdés: Mi, siogárdi termelők itthon is, Szekszárdon is fizetjük a borfogyasztási adót, a szőlőnk és pincénk tulajdonos részben a szekszárdi határban vannak. Most Szekszárdon feljött az adót 13.50 pengőre, jogos-e ez? (Sz. J., Siogárd.) — **Felelet:** A borfogyasztási adó múlt évi január hó elseje óta nem változott, azt semmiféle hivatal fel nem emelhetette újból. Győződjék meg személyesen, vagy levél útján a szekszárdi fogyasztási adóhivatalnál, hogy tényleg 13.50 pengőt követeznek-e a régi 9 pengő helyett, nem más címen kell-e fizetni a különbözötet? Ha a címen a bor után követelnék ezt a magasabb adót, Önnek joga van ez ellen felbevetni a szekszárdi pénzügyigazgatósnál, hol panaszát feltétlenül orvosolják. Külön felhívjuk figyelmét arra, hogy semmilyen körülmények között ugyanazon bor után két hatóság, kétszer nem szedhet fogyasztási adót. Önnek meg kell tudakolnia azt a módot, ahogy a szekszárdi határban tároló borát a tényleges eladási helyre egyszeri leadózás mellett elszállíthatja. A fogyasztási adót szedő hivatalos közegek vagy kitértetési, vagy átmeneti bírcát (esetleg más elnevezéssel) fognak Önnek adni és nem fogják követelni a kétszeres adózást, ami törvényellenes lenne. Figyelmeztesse gazdátársait is arra, hogy lehetőleg közösen járják ki az adóztatás rendezését.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. I., Bakonya. Ügyes cikkét — habár kissé megrövidítve — legközelebb közöljük.
Sz. K., Egerlövő. Minthogy a szabadalom megszerzése különleges ügyvitelt kíván, nélkülözhetlen, hogy egy szabadalmi ügyvivőt vegyen igénybe. Ilyenek összes kérdéseire tudnak választ adni. Itt közöljük pár szabadalmi ügyvivő címét: Gárdos Andor (Budapest, VII., Baross-tér 15.), Kelemen András (Budapest, V., Árpád-u. 8.), Molnár Ödön (Budapest, VI., Teréz-körút 2/c.), Radványi István (Budapest, VII., Rákóczi-ut 36.).

M. F., Csorna. Beküldött verseiből „Nyikorog a...” című tartalommal és formailag tökéletes művészi teljesítmény. Gratulálunk! Írása fejlesztésére bátran felhasználhat népmesét, népbanát, népszokást s ha művésziessé tudja kezelni, — a dunántúli népmesét is. — **B. I., Kőcs.** „Aki...”, „Feiszakadt az...” című versei nem ítlik meg a mértéket. Aki már jobbakat írt, attól jobbakat várunk. — **L. B., Kiskinizs.** Gyakorlat tesz mesterré. Sokat kell írnia, míg az első elfogadható műve megszületik. Némi készsége van az íráshoz, éppen azért, ha szorgalmasan ír és beküldi munkáit, mi készséggel figyeljük fejlődését. Hisszük, mihamar közlésre alkalmas is akad versei között. — **B. A., Budapest.** Hazafias érzése dicsőretre méltó, verse azonban nem nő túl a sablonos irredenta-versek tömegén. — **T. S., Jászfelsőszentgyörgy.** Ezer-szer leírt gondolatok strófalé, amit vers címen beküldött. Eredetiségre kell törekedni. Olyat és igt írni, amilyet és ahogy meg senki sem írt. — **Ifj. K. Z.** „Kosuth Lajos siri álma” című álmokképe tehetséges írás, de túlnő a „Vasárnapi” keretein. Próbálkozzék máshol vele. — **Sz. F., Békéscsaba.** Írásai határozottan tehetségre vallók. Gyűjtsön régi parasztdalokat és tanuljon belőlük. Versei közül „A gyulai gózmalomba...” című sorra

kerül. Fogadja legőszintőbb köszönetünket lelkes elismerő soraiért. Reméljük, hogy az új előfizetők gyűjtésére vonatkozó ígéretét hamarosan siker követi. — **Cs. S., Komádi.** Versei nem minden tehetőség nélkül valók. Ujabb írásaiból küldjön s ha akad elfogadható, örömmel közöljük. Munkáinak kiadása teljesen reménytelen elgondolás ma, amikor ismert nevű írónk képtelenek kiadót találni műveikre, tekintettel a súlyos gazdasági viszonyokra. — **H. P. M., Diósvizsló.** Beküldött versei nemcsak, hogy a legteljesebben megütik a mértéket, hanem fejlődést is mutatnak az előbbiekek szemben, amihez őszintén gratulálunk. Ha így halad, még szép eredményeket érhet el. Szabad idejében gyűjtsön népköltészeti termékeket, keresse azoknak törvényszerűségeit, egyszerű szépségét, keresetlen hangját és ha módjában áll, olvasson szorgalmasan. Ha szüksége lesz rá, kiváló írók névsorával segítünk az utmutatásban. Ujabb verseit szívesen vesszük. — **„Nyiló hóvirág“.** Versei kiforratlan, de tehetősre valló írások. Alkalmilag közlünk belőlük. Egyébként a Diósvizslóra küldött üzenet Önnel is szól. A *Vasárnap*-nak tett ígéretét, hiszszük, valóra is váltja, hogy saját szavaival élve: *...minél hatalmasabb legyen a „Vasárnap“ táborra, hogy minél fényesebb legyen a ragyogása az elsötétült magyar égbolton.* — **K. A. G., Vindornyszöllős.** Rejtvényei közt több jó van. — **D. J., Mezőkövesd.** Ön mint előfizető vesz részt a pályázaton. A Faluszövegség igazgatója: Tölgyes István dr., a napokban meglátogatja Önöket. Ugy tudjuk, hogy az Ön kérdésének nem lesz akadály. A *Vasárnap*-ot nemcsak lehet, de meg is kell majd Önöknek rendelni külföldi tartózkodásuk idejére. A kongresszust minden évben meg fogjuk rendezni. — **K. G., Siklósbodony.** Fogadja leghálásabb köszönetünket lapunk érdekében kifejtett munkásságáért. A kérdéses képet mai számunk közli és 20 példányt küldöttünk belőle szétosztás végett az Ön nagybecsű címére. — **V. M., Pereked.** Rejtvényeiből válogatunk.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, április hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Csépa, Fülöpszállás, Kiskundorozsma, Kötgyán, Mezőberény. — Állatvásár: Miske.

Hétfő, április hó 9-én. Állat- és kirakodóvásár: Ács, Dévaványa, Dunapataj, Ercsi, Hajduböszörmény, Kecel, Kenderes, Kisláng, Mezőkeresztes, Nyiregyháza, Püspöknádasd, Reesk, Romhány, Somberék, Tiszacsege, Vámosmikola. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Szakály, Vép, Vörs. — *Marha- és kirakodóvásár:* Nagykapornak. — *Lóvásár:* Sopron. — *Kirakodóvásár:* Tiszadob.

Kedd, április hó 10-én. Állat- és kirakodóvásár: Dunapataj, Gáva, Gesztely, Kéty, Nagyeesed (bizonytalan), Szentgál. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Lenti.

Szerda, április hó 11-én. Állat- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Mórág. — Állatvásár: Csorna. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Nagykönyi, Tab.

Csütörtök, április hó 12-én. Állat- és kirakodóvásár: Edelény, Nagyharsány, Pápateszér, Szentlőrinc. — Állatvásár: Döveces, Mezőkövesd. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Kaposszekcső. — *Marha- és kirakodóvásár:* Szentgyörgyvölgy.

T R É F Á K

Apa és fiu

Apa a fiához:

„Kedves fiam! Tanulj minél többet, költs kevesebbet, mert csak úgy boldogulsz, hogy ha sokkal több lesz a bevételed, mint a kiadásod, — ezt parancsolja a pénzügyi rendszer. Szerető apád: Gerzson.“

Fiu az apához:

„Kedves Apám! Ne terheld nagyon a fiatal csikót, tápláld jól, hogy el ne satnyuljon... ezt olvastam a nemzetgazdaságtanból. Én gazda és nem fiánc akarok lenni és e rendszerhez fogom magamat alkalmazni. Szerető fiad: Aladár.“

A felfordult világ

Földesur: Bizony, bizony, János, felfordult világot élünk.

A kocsis: Dehogy! Akkor volna felfordult világ, ha a tekintetes ur volna a kocsis, én pedig az ur.

Törvényszéken

— Maga miért van itt?

— Pengőelrejtés miatt.

— Ne beszéljen, magát zsebtolvajláson érték.

— Hát mondtam én, hogy a saját pengőimet akartam elrejtteni!...

A fősvény meghívása

A zsigori találkozik egy barátjával, akinél gyakran szokott vacsorázni, de még egyszer sem látta vendégül.

— Jó, hogy találkoznak, — mondja neki, — ráérsz ma este?

— Ráérek, — feleli a barát.

— Hát holnap este?

— Holnap este is ráérek.

— És szombat este?

— Szombat estére sincs még programom.

— És vasárnap?

— Vasárnapra elígérkeztem valahová.

— Ejnye, de kár, meg akartalak hívni vasárnap estére vacsorára.

Udvarias völegény

A fiatal Kohn bejelent a menyasszonyának, hogy az eljegyzést felbontja.

— Visszaadjam a jegygyűrűdet is? — kérdi tőle a menyasszony.

— Nem szükséges, — feleli nagy-lelkűen Kohn — csak fizesd utána tovább a részleteket.

A jó bor.

Mihály gazda ballag az uton hazafelé. Bemegy az utszéli csárdába. A korcsmáros siet eljébe.

— Mi tetszik?

— Hozzon egy liter jó bort.

A korcsmáros nagysítséggel viszi a bort.

— Tessék Mihály gazda, ez aztán jó bor, mert ebből, ha tiz liter megiszik is, akkor sem rug be.

(Beküldte: Bécs János Szilvágyról.)

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 április hó 3-án.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 30 fillér; kétkoronás 60 fillér; ötkoronás 1 pengő 52 fillér; régi egyforintos 80 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 32 pengő 25 fillér; 10 koronás 15 pengő 50 fillér; Napoleon-arany 31—31.80 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő.

Szinarany kilogrammja: 5410—5400 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 77 pengő.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

L^E G ERŐD
ERŐD

(Beküldte Szakál József Kercéről.)

2. Szórejtvény.

ki dátum

(Beküldte ifj. Nagy András Lébényből.)

3. Szórejtvény.

[Biblia]

(Beküldte Takács Andrásné Kecéről.)

4. Szórejtvény.

H kibont S katlan
(e = a) (ü = e)

(Beküldte Ökrös Rózsi Vésztől.)

5. Szórejtvény.

pap nem régi aki türelmes

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 17-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tiz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 11-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Hármonika.** 2. Szórejtvény: **Kolónia.** 3. Szórejtvény: **Ábrándkép.** 4. Pontrejtvény: **Magasan repül a daru, szépen szól.**

Megejtették: Szakál József, Kopócs István, Rakaczki József, ifj. Szita Mihály, ifj. Domonkos Pál, Szücs Ferenc, Günther Ferenc, Varga Anna, László Irén, Fekete Pál, Kalmár István, Nagy Gábor, Köllő László.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Domonkos Pál (Pereked) és Szakál József (Kerca).

A 12-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

10

Regény a székely ősidőkből ★ Irla Földes Géza

— Engöm ugyan ki nem hajt! —
dörmögi Están bá is és haragjában
hátra megy.

Vetyegő menten megérezte, hogy
Csámpás nagyon elszólta magát s oda-
sugta:

— Hagyd rea te is!

— Igazuk van! Én is azt mondom,
jogot a népnek! — ez már tetszett
mindenkinek s meg is éljeneztek. Vetyegő is odasugta, hogy ezt jól mon-
dotta s arra biztatta, hogy most a
tisztá választásról szóljon.

— Cudar világban élünk. Csak a
pénz az Uristen. Pénzért ma még lel-
ket is lehet venni!

— Gázság! — kiáltja rá a tömeg.

— Már odajutottunk, hogy sehol
sincsens tisztá választás!

— Ezt mán még sem lehet mondani,
— méltatlankodik Dani bá s a nemtet-
zését azzal is kifejezte, hogy hátra
ment Están bá mellé. Gergő azonban
Csámpás mellé ment és megkérdezte:

— Hogy érti ezt, urfi?

— Én ugy, hogy kövesse mindenki
a maga akaratját.

— Helyes! — kiáltják többen.

— És ne vegyék a szavazatot pénz-
zel.

— Hát mivel? Ki szaval az ijjen
emberre ingyen? — és olyan nagy
lárma keletkezék, hogy többé rendről,
figyelemről szó sem lehetett. Nagy
haraggal Dani bá is felugrott egy
kőre, éppen szemben Csámpással és ő
is elkezdett szónokolni.

— Atyafijak! Ne hallgassuk tovább
ezt a sok sületlenséget. Ki meri azt
mondani, hogy nálunk nem vót tisztá
választás? Nálunk az utolsó választás-
kor es a győzött . . .

— Akinek több vót a pénze, — szól
közbe Están bá.

— Ó, be bugyuta némej ember! A
győzött, aki megérdemlette.

Erre mán Están bá is haragba jött.
— Hát a hogy lehetett? Iszen kije-
teknél ugy fojt a pénz, mint a patak-
ba a víz. No, mongya, hogy nem
igaz-e?

— Én azt nem mondom, hogy e nem
igaz, de azért nálunk méges tisztá
mindenkor a választás. Igaz-e, Gergő?

— Igaz biz a! — erősíti meg
Gergő is.

— Hát az hogy lehet? — kérdi né-
mileg megzavarodva Están bá.

— Az ugy, — magyarázza Dani bá
— hogy nálunk Alszeg s Felszeg soha
sem egy párt. Elvesszük bizony mü a
pénzt mind a kettőt. Métt es ne ven-
nök el, ha aggyák? De a derékabb em-
ber pénze mindenkor Alszegbe kerül
s mivel ott többen laknak, mint Fel-
szegbe, ki meri azt mondani, hogy ná-
lunk nem tisztá dolog a választás?

Erre aztán kitör az egész gyüleke-
zetben a nevetés s a még mindig a kö-
vön várakozó Csámpásra rákiabál-
nak:

— Kinek akar még beszélni?
Szálljon le arról a köről!

Vetyegő próbálgatja valahogy a
népet lecsillapítani, de ez alig biztat
valami jóval. Aztán ő is elvegyül a
nép között. Egyenesen a Dani bá köze-
lélbe akar jutni. Eközben Csicserné-
nek is folyton nyilallik a farsoka.
Végre is Vetyegő ugy segít magán,
hogy Csicsernét és a fiát megkéri,
menjenek el ismét s valahol a bokrok
között várakozzanak, amíg ő az embe-
reket megdolgozhatja.

Mindenek előtt Dani bát veszi mun-
kába, mert azt látta, hogy itt minden-
ki szívesen hallgat reá. Sokáig beszél-
getnek. Majd odahívják Están bát is.
Titokban pénzt is csusztat mind a
kettő kezébe. Rendre több, több em-
ber gyült köréje s amint a zacskó
ürült, a Csámpás hívei is kezdetek
szaporodni. S mikor a hangosabbakat
megdolgozta, már ő beszélt a tömeg-
hez.

— Jó emberek! Székely testvérek!
Megértjük mü jól egymást. Mü es
tudjuk, mi a becsület . . . Ilyen em-
ber a mi jövendőbeli urunk. Mü sem
árulunk zsakba macskát. Mü es csak
jót akarunk. Kiáltasuk hát mindnyá-
jan: Éljen Csicsér Csámpás!

És a tömeg — ugyan alig hallha-
tóan — kiáltotta is:

Vetyegő most arra biztatta a népet,
hogy amíg a választás megkezdődik,
menjenek és nézzék meg Budvárát
belülről is.

— De aztán amikor hijják, itt le-
gyen mindenki! — kiáltotta utánuk.

És hangzott vissza a felelet:

— Mük es tuggyuk, mi a becsület!

VI.

A gyalogbótos.

A székelyek elmentek, hogy meg-
nézzék Budvárát. Vetyegőnek sike-
rült velük megértetni, hogy mégis
csak jobb dolog az olyan ember sze-
kerét tolni, aki jobban megkeni a
tengelyét. Ott a kerék könnyebben
forog s aztán az a kis pénz is nagyon
jó a háznál. De hogy ehhez a lelki-
ismeretnek is volna valamelyes köze,
arra nem gondoltak. Miért is gon-
doltak volna? Ez miért legyen éppen
az ő dolguk? A szegény ember le-
gyen a megfontoló? Ez talán mégis
inkább a nagy urak és gazdag em-
berek dolga, mint az övék. Már pe-
dig, aki azt állítja, hogy még a nagy-
tanácsban is övé a legsúlyosabb szó,
az mindenesetre jobban érti a dol-
gát, mint ök, s ha valamit még meg

kell ebben fontolni, annak sokkal
nagyobb érdeke. Ez alkalommal te-
hát Csicserné feleljen, ha a szegény
embereket helytelen utra terelte!
Igy okoskodtak azok, akiket az ő
aranya eltérített az egyenes utról a
görbe irányba.

Vetyegőt azonban ilyen gondola-
tok nem bántották. Boldogan nézett
a távozók után. Hallgatta a zajongá-
sukat is s a lebernyegje ujjával
megtörölte izzadt homlokát.

— Hü, be megmelegedtem! E bi-
zony nagy munka vala! Tudom, a
nagyasszonyunk is lesz öröme. Me-
nyek es, megkeresem s elmondom.

Ezrel aztán el is ment, hogy Csi-
cernét felkeresse. Amig Vetyegő a
székelyekkel tárgyalt s amig velük
meg tudott egyezni, azalatt kétfelől
a bokrok között a két garabonc hall-
gatózott. Mert hát őket a Vetyegő
üzletei nagyon is közéről érdekel-
ték.

A garaboncok afféle segítő embe-
rek voltak, akik az áldozatoknál a
szolgai teendőket végezték. Ezeket
ma templomszolgáknak mondanók.
Ők gyujtották meg a tüzet az oltá-
ron s az istentisztelet alatt is ők
élesztgették. A táltos rendületére ők
vezetik elő az áldozatra szánt fehér
lovat, s ha a táltos leszurta, a gar-
boncok vagdalják részekre, ők sütik
meg s a sült hust ők osztják szét a
közönség között. A garaboncok fel-
ügyelője a kádár. Ezidőszerint tehát
Vetyegő a közvetlen vezetőjük és így
a Vetyegő rendelkezése alatt álla-
nak. A különféle magánszolgáltató-
kért ezek mindnyájan bizonyos dija-
zásban is szoktak részesülni. Ezeket
a dijakat azonban rendesen a Ve-
tyegő kezébe fizetik le s ő osztja
meg a garaboncokkal. Ezt az oszto-
zást hol elvégzi, hol nem. A gar-
boncoknak a legtöbbször alkalmuk
sincs arra, hogy megszámláltassák.
És most itt van ez a választás. A
Csicserné lélekvasárlásából bőven
csurgott a jövedelem a Vetyegő ke-
zébe. S mivel neki ebben a munká-
ban is nagy szüksége volt a gar-
boncokra, ugy gondolkodtak, hogy
ebből a pénzből őket is illetné vala-
mi. Erről pedig Vetyegő nem akart
tudomást szerezni. Mert hát Vetyegő
is éppen olyan, mint annyi sok más
ember: mindenkor csak maga felé
hajlik a karja.

A két garabonc csak azt várta,
hogy Vetyegő elmenjen, tüstént elé-
jöttek a rejtékheleikről.

— No, — kezdi a beszédet Süge-
tér — most téses megláthatad, mit
csenél ez a hengér kádár.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak április hó 3-án.)

GABONATÜZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai, 77 kg-os 10.10—10.35, 78 kg-os 10.20—10.45, 79 kg-os 10.30—10.55, 80 kg-os 10.40—10.60, felsőtiszai 77 kg-os 9.85—10, 78 kg-os 9.95—10.10, 79 kg-os 10.05—10.20, 80 kg-os 10.15—10.35, jászvági, fejmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 9.65—9.80, 78 kg-os 9.75—9.90, 79 kg-os 9.85—10, 80 kg-os 9.95—10. Pestvidéki *rozsa* 5.10—5.20, egyéb 5.20—5.30, *sörárpa* elsőrendű 11.50—12.50, másodrendű 10.50—11, harmadrendű 9.50—10, takarmányárpa elsőrendű 8.90—9, másodrendű 8.70—8.80, *zab* elsőrendű 9.40—9.50, másodrendű 9.20—9.30, *tengeri*, tisztántúli 8.80—8.90, egyéb 9.80—9.90 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* májusra 9.86—9.88, júniusra: 9.86—9.88. *Rozsa* májusra 5.54—5.55. *Tengeri* májusra: 9.85—9.88, júliusra: 10.18—10.20 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 8.50, borsóhéj 8, borsókorpa 8, buzakonkoly 8.25, konkolydara 8.75, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 11, repecpogácsa 8, répaszelet szárított 7.60, rozskonkoly 7, rozskorpa 8.40, rozstakarmányliszt 10, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.*) A lefolyt héten belföldön a forgalom *heremagvakban* kissé lecsendesült, ellenben a külföld részéről mutatkozó érdeklődés némileg megélénkült. Ha a *lőheremag* árában mégis csökkenés következett be, úgy az a fokozott román és részben jugoszláv kínálatnak tudható be. A hírtelen és ugrásszerűen emelkedett külföldi *lucernamagárak* sem tartották magukat. A németországi szükséglet az utóbbi napokban főleg francia termésemből fedezték. *Fehérheremagból* még aránylag nagyobb készletek állanak rendelkezésre, mert a külföldi kereslet várakozáson alul maradt. *Tavaszi búkköny* iránt a belföldön valamivel élénkebb érdeklődés mutatkozott. *Takarmányárpa*ra még mindig szép számmal érkeznek be rendelések, de csak igazán megbízható minőségűeknek van kereslete. *Fümagvakra* és *fümagkeverékekre* folyton szép számmal érkeznek rendelések. Megélénkült az érdeklődés a későbbi vetési magvak, mint szudánfü és muharmag iránt is, mely cikkeknek az idén fokozott elővigyázatosság ajánlatos, miután sok gyenge esélyességű tétel van a piacon. A *budapesti áru- és értéktőzsde jegyzőjei nyersárúért budapesti paritásban, 100 kilónként:* Köles, vörös 11—12, vegyes 10—10.50, lenmag, nagy 24.50—25, kicsi 21—21.50, tökmag, nagy 28.50—29.50, kicsi 27—28, dohos 21—21.50, mák (kék) 37—39, borsó: Viktória 9.50—11, lencse, nagy 28—33, kö-

zép 21—23, kicsi 16—18, bab: fehér gyöngy 10.80—11, dunai szokvány 10.50—10.75, dunántúli szokvány 10.25—10.50, felsőmagyarországi szokvány 8.75—9, gömbölyű fürj 15—16.50, hosszú 14—15, lucernamag 130—145, lőheremag 120—130, muharmag 8—8.50, tavaszi búkköny 7—7.50, buzakorpa 8.50—8.60, 7-es liszt 12.50—13, 8-as liszt 10.50—10.70, szárított répaszelet 6.25—7.25 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—4.80, harmadrendű csomagolásra 3—3.60, sarjuszéna 4—4.40, muharszéna 5.70, lucernaszéna 6—6.20, zabosbúkkönyszéna 5.80—5.90, alomszalma másodrendű 2.50—2.70, zsupszalma 4, zsupszalma, 1 kéve 30 fillér.

Cirokszakáll, takaró szalma átlagárban 28—30, bélés szalma átlagárban 18—20 pengő métermázsánként. *Cirokrag* 6.50 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jarmosókrök. Elsőrendű belföldi jarmosókrök (tarka) és beállítani való tinók 0.48—0.50, elsőrendű belföldi jarmosókrök (fehér) 0.48—0.50, másfél éves üszök 0.48—0.50, másfél éves tinók 0.46—0.50, fiatal, friss fejős tehén 0.55—0.65 pengő kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Árak elősúlyban kg-ként: bíka, tarka, másodrendű 40 fillér.

Borjavásár. A vásár irányzata élénk volt, az árak változatlanok. Élő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 0.80—0.84, kivételesen 0.86—0.88, másodrendű 0.70—0.79, harmadrendű 0.60—0.69 pengő kilogrammonként.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 300—400, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 160—320, öszvér 65, alárendelt minőségű 50—155, vágó lovak 35—160 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, páronként 100 kg körüli súlyban 48—52, prima, fiatal bárányok, páronként 80—84 kg között 48—54 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 6 kg súlylevonással.

Sertésvásár. Elsőrendű 91—92, közepes 88—90, silány 76—82 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 108—132, sózott, kenyér 140—180, füstölt 140—180, háj 120—136, tepertő, zsíros 120—180, sertészsír, helybeli 116—132 fillér kilogrammonként.

Gyapju. A külföldi gyapjupiacokról érkező jelentések egybehangzón mind szilárd irányzatról és emelkedő árapról számolnak be. Hazánkban az elmúlt héten kisebb méretű forgalom indult meg elővételekben, amelyeknél tisztántúli községi fésűsgyapjukért 1.55—1.65, középminőségű uradalmi gyapjuért 1.75—1.80, ugyane fajtájú, magas rendementu gyapjuért 1.85—1.90 és különösen magas rendementu, elsőrendű uradalmi fésűsgyapjuért 2 pengőft fizettek. *A folyó évi budapesti aukció július 5-én lesz.*

Tejtermékek. Teljes tej literje 34, lefőltözött tej 6—10 fillér; tejszín 2.40—2.80, tejfel 1.20, centrifugált vaj kg-ja 1.70—2, vidéki vaj 1.80—2.20, tehénturó 0.34, juh-turó 1.10—1.60, juhsajt 1.50—2, grói sajt 2.20—2.40, trappista sajt 0.90—1.60, emmentáli sajt 1.80—2.20 pengő.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi:* csirke, darabja 0.95—2.05, tyúk 1.75—2.60, pulyka 1.80—4.65, kappan 2.50—4.50

pengő. *Leölt baromfi:* hizott ruca kg-ja 1.30—1.70, hizott lud 1.20—1.65, csirke 0.90—2.20, tyúk 1.05—1.40, hizott pulyka 1.30—1.40, sovány pulyka 0.90—1.10, libamáj 4—12 pengő, tojás, kosáráru (100 darab) 4—4.10 pengő.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 0.80—1.05, ponty, jegelt 0.60—0.80, haresa, jegelt 1.20—3.40 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 200, gerinc 300—400, lapocka 100—120, többi része 30—40 fillér kilogrammonként, fenyvesmadár 80—90 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan. Paprika, édes, nemes 440—560, félédes 400—440, rózsa 320—360, erős 280—320, kereskedelmi 240—280, mák, kék 60—90, pergett méz 140—160, háziszappan, szín 120—140, közönséges 80—96 fillér kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa kilogrammja 8—18, petrezselyem 10—20, zeller 20—50, kalaráb 16—26, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 6—10, fokhagyma 16—40, cékla 14—24, fejeskáposzta 24—60, savanyított káposzta 24—36, kelkáposzta 35—76, fejessaláta 8—36, torma 40—140, burgonya, őszli, rózsza 7—12, nyári, rózsza 10—14, Ella 7—10, kifli 14—20, tömör csiperkegomba 200—300, szárított gomba 600—1600, sóska 16—40, paraj, tisztított 14—46, feketeterék 14—30, hónapos, csomója 12—50 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs: Alma 60—200, körte, nemes 60—200, dió 150—200, dióbél 320—440, mogyoróbél 320—380, héjazott mandula 400—700 fillér kilogrammonként, citrom darabja 4—7 fillér, aszaltszilva 96—200, szilvaizé 96—160, gyümölcsíz 140—320 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Az Alföldön fejtett klstermelfőárúért hektoliterfokonként 1.90—2, magasabb fokú borért 2—2.20 pengőft fizettek, alacsonyfokú uradalmi tételek ára 2—2.30, 11 fok körüli áru hektoliterenként 26—30, 12 fokos áru 30—36 pengő minőség szerint, söréről fejtve, állomásra szállítva.

Szész és szeszestopalk. A szeszárak változatlanok. *Gyümölcsépálinka:* Törkölyt 3.10—3.30, szepőpálinkát 3.30—3.40, szilvóriumot 3.50—3.60, 6-nyári árut 4, ó-kék árut 5 pengőft ajánlottak. *Borpiac* 2.45—2.60 pengőft volt ajánlván. Az árak 10,000 literfokonként + 3% forgalmi adó értendők.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára április hó 3-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1770—1810; dollár 338.20—348.20; kanadai dollár 332—352; holland forint 231.90—233.30, német márka 135.70—136.60, svájci frank 110.70—111.40 pengő. *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csehkorona 14.05—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.75—65.25; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad Barna-bank, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16., 104—67.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. ÁPRILIS 8—14.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap

8

9.15: Hírek, **10—10.55:** Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula, **11—12.15:** Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla dr. jézustársasági házfőnök. **12.20:** Időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés, **12.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; szórakoztató zene, **14:** Hanglemezek; operaáriák, műdalok, tánczene, **15:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Hnilitshka Antal; „A legelő újragyepesítése”. **15.45:** Ilosvay-trió; könnyű muzsika, **16.30:** „Csokonai”. Marjay Ödön előadása, **17:** Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekara; szórakoztató zene, **17.45:** „Az állatok barátkozása”. Kittenberger Kálmán előadása, **18.20:** Sporteredmények, **18.40:** Budai György cigányzenekara, **19.40:** „Fejedelmi nász”. Pekár Gyula elbeszélése, **20.10:** Operettelőadás a Studióból: „Tatárjárás”. Irta Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette Kálmán Imre. Utána kb. **22:** Hírek, sporteredmények, **22.15:** Heinemann Sándor jazz-zenekara, **23:** A Newyork szalonzenekar műsora; szórakoztató zene.

H é t f ő

9

6.45: Torna, **Utána:** Hanglemezek, **9.45:** Hírek, **10:** 1. Úkapáink diákélete, 2. Jótanácsok kezdő turistáknak. (Felolvasás). **Közben:** Hanglemezek, **11.10:** Vizjelzőszolgálat, **12:** Déli harangszó, időjárás-jelentés, **12.05:** Weidinger szalonzenekar; szórakoztató zene, **Közben kb. 12.30:** Hírek, **13.15:** Időjelzés, időjárás-jelentés és vizállás-jelentés, **13.30:** Nagyné Mándy Margit és Imre Vince dr. énekel zongorakísérettel; műdalok, **14.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok, **15.30:** A rádió diáklérelőadása: „A legrégebbi magyar harangok földjén”. **16:** Asszonyok tanácsadója, **16.45:** Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, **17:** „Világposta a magyar nagyleadó-állomásról”, **17.30:** Hanglemezek; magyar nóták, műdalok, **18.30:** Német

nyelvoktatás, **19:** Paul Tibor klarinétoszik zongorakísérettel; komoly muzsika, **19.30:** „Az ősi Sopron, a leghűségesebb város”. Hollán Péter előadása, **20.10:** A Filharmóniai Társaság Lehár-estjének közvetítése a székesfevárosi Vigadó nagyterméből. Vezényel Lehár Ferenc. Közreműködik Báthy Anna és Székelyhidyi Ferenc. Utána kb. **22.10:** Hírek, időjárás-jelentés, **22.30:** Rigó Jancsi és cigányzenekara, **23.15:** „Pillanatfelvételek Magyarországról”. Miss Frances Hotham angolnyelvi előadása, **23.30:** Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triójának műsora; műdalok, tánczene.

K e d d

10

6.45: Torna, **Utána:** Hanglemezek, **9.45:** Hírek, **10:** 1. Damjanich levélváltása feleségével, 2. Néhány szó a szoba-akváriumról. (Felolvasás). **Közben:** Hanglemezek, **11.10:** Vizjelzőszolgálat, **12:** Déli harangszó, időjárás-jelentés, **12.05:** Bertha István szalonzenekara; szórakoztató zene, **Közben kb. 12.30:** Hírek, **13.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés, **13.30:** Suki Tóni cigányzenekara, **14.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok, **16:** Legrégibb magyar himzsfajták. Undi Mária előadása, **16.45:** Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, **17:** A szem egészsége. Brana János dr. előadása, **17.30:** Len Baker-jazzzenekara, **18:** Francia nyelvoktatás, **18.30:** Magyar nóták és csárdások. Zongorán előadja Morvay Ákos, **19.10:** A rádió — a rádióról, **19.25:** Szentgyörgyi László hegedül zongorakísérettel; komoly muzsika, **20.10:** A labdarugás magasiskolája. Beszélgetés Sárosy György és Pluhár István között, **20.30:** A Mária Terézia 1. honvéd gy. ezred zenekara; régi operettek, **21.50:** Hírek, időjárás-jelentés, **22.10:** Hanglemezek; operariák, műdalok, **23.10:** Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara, **22.05-től 23.30:** A bécsi rádióállomás részére Magyary Imre cigányzenekara.

S z e r d a

11

6.45: Torna, **Utána:** Hanglemezek, **9.45:** Hírek, **10:** 1. Mesél az Alföld, 2. Tíz perc egészségügy. (Felolvasás). **Közben:** Hanglemezek, **11.10:** Vizjelzőszolgálat, **12:** Déli harangszó, időjárás-jelentés, **12.05:** Ákom

Lajos vokálkvartettje; magyar karénekek. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.15:** Időjelzés, időjárásjelentés és vizállásjelentés. **13.30:** Mosonyi Mimi zongorázik, Salgó Sándor hegedül zongorakisérettel; komoly muzsika. **14.40:** Hírek, élelmiszerárak, árfolyamok. **15.30:** A rádió diákfélőrája: Zsigmond király vadászpróbjája: Hunyadi János. (Előadás). **16:** Tavaszgi gordok a virágoskertben. Kerekes Lajos dr. előadása. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17:** „Kossuth visszatér”. Kovács Dénes dr. emlékezése Kossuth temetése 40-ik évfordulója nyomán. **17.30:** Csorba Dezső cigányzenekara. **18.40:** Olasz nyelvoktatás. **19.10:** Solymossyné Wolff Jussy énekel zongorakisérettel; műdalok. **19.45:** „Anyegin szerelme”. Részletek Puskin „Anyegin”-jéből. Rendező: Csanády György. **20.45:** Hanglemezek; táncdalok. **21.40:** Hírek. **22:** Budapesti Hangverseny Zenekar; komoly zeneművek. Utána kb. **23.30:** Rácz Béla cigányzenekara.

Csütörtök

12

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar tájak. 2. Háztartási tanácsok: Aszfal és terítés. (Felolvasás). **Közben:** Hanglemezek. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Hanglemezek; táncdalok. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **13.30:** Szmírnov Szergej balalajkazenekara. **14.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **16:** Madarassy Erzsébet meséi. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. dr. Éber Ernő: „A fogyasztásra kerülő tej helyes megítélése”. **17.30:** Kolozsváryné Voith Ilona énekel zongorakisérettel; operariák. **18:** Angol nyelvoktatás. **18.30:** Zenekari hangverseny; szórakoztató zene. **19.30:** „A Budapesti Nemzetközi Vásárról”. Fabinyi Tihámér dr. kereskedelemügyi miniszter előadása. **19.50:** Stefániai Imre zongorázik. Bevezetőt mond Papp Viktor; komoly zeneművek. **21:** „A Rádióélet” irodalmi rejtélyversenye. **21.10:** Közvetítés az Andrassy-úti Színházból. „Vadvirág”. Zenés vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Anday Ernő. Zenéjét szerzette Eisemann Mihály. Az első felvonás után kb. **22:** Hírek, időjárásjelentés.

Péntek

13

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszzerű apróságok. 2. Ifjúsági közlemények. (Felolvasás). **Közben:** Hanglemezek. **11.10:** Vizjelző-

szolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; szórakoztató zene. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **13.30:** Magyar trió; zongora, hegedű, gordonka; komoly zene. **14.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **15.30:** A rádió diákfélőrája: „Élet a preriken”. **16:** „A turavezés”. Vozáb Jenő dr. előadása. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17:** „Megmagyarázom a tőzsdejelentést”. Hézszer Zoltán előadása. **17.30:** Goudimel Énekkar egyházzenei hangversenye. **18.25:** Sportközlemények. **18.40:** „Hangleméz-variété”. Bánóczy Dezső dr. hanglemézrevüje. **19.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Don Carlos”. Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi. Az első felvonás után kb. **8.30:** Külügyi negyedóra. A második felvonás után kb. **9.35:** Hírek, időjárásjelentés. Az előadás után kb. **23.20:** Veres Lajos cigányzenekara.

S z o m b a t

14

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Eltűnt világrészek. (Lemuria és Atlantis). 2. Ujdonságok a bélyegyűjtésben. (Felolvasás). **Közben:** Hanglemezek. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Seregély Irma hárfázik, Hidy-Gyulai Mária hegedül, zongorakisérettel; komoly muzsika. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **13.30:** Varga Imre magyar nótákat énekel Járóka Sándor cigányzenekarának kíséretével. **14.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **16:** A „Rádióélet” meseórája. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17:** Történetek: 1. Sárkányölés; 2. Öt korona. Irtá: Rozványi József. **17.30:** A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara; szórakoztató zene. **18.50:** Rádió amatőrposta. **19.20:** Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák előadása. **20:** Tarka est. Rendező: Köpeczy-Boócsa Lajos. Utána kb. **21.45:** Hírek. **22.10:** Pertis Pali cigányzenekara. **23:** Patáky Vilmos jazzzenekara.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, április hó 8-án, délután 15—15.45: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, április hó 12-én, délután 17—17.30: Hanglemezek.

SZOMBAT, április hó 14-én, délután 18.50: Hanglemezek. **Utána:** „A hét eseményel”.